

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือแบบเรียนวิชาพื้นฐานทั่วไปของสถาบันราชภัฏ ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์เป็น 3 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของหนังสือแบบเรียนวิชาพื้นฐานทั่วไป
- ตอนที่ 2 ประเด็นเกี่ยวกับสตรีในข้อความในหนังสือแบบเรียนวิชาพื้นฐานทั่วไป
- ตอนที่ 3 ประเด็นเกี่ยวกับสตรีในรูปภาพในหนังสือแบบเรียนวิชาพื้นฐานทั่วไป

ตอนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของหนังสือแบบเรียนวิชาพื้นฐานทั่วไป

หนังสือแบบเรียนวิชาพื้นฐานทั่วไป ของสถาบันราชภัฏ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิเคราะห์ มีจำนวน 34 เล่ม โดยแบ่งออกเป็น 4 กลุ่มวิชา คือ กลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร จำนวน 5 เล่ม กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ จำนวน 11 เล่ม กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ จำนวน 9 เล่ม และกลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 9 เล่ม รายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของหนังสือดังตารางที่ 3, 4, 5 และ 6

ตารางที่ 3 แสดงลักษณะของหนังสือวิชาพื้นฐานทั่วไปของสถาบันราชภัฏที่ใช้วิเคราะห์เนื้อหา

ที่	ชื่อ	ขนาด ของหนังสือ	จำนวน หน้า	จำนวน บท	ปีที่พิมพ์	จัดพิมพ์โดย
1	การใช้ภาษาไทย	8 x 10	185	9	2536	สรภ.บ้านสมเด็จเจ้า
2	วาทกรรม	7.5 x 10	156	11	2531	สรภ.ยะลา
3	การอ่านเพื่อชีวิต	7 x 10	203	8	2537	สรภ.สวนสุนันทา
4	การเขียนเพื่อการสื่อสาร	7 x 10	196	9	2537	สรภ.สวนสุนันทา
5	สารนิเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้า	9 x 11	338	8	2537	สรภ.บ้านสมเด็จเจ้า
6	จิตวิทยาทั่วไป	8.5 x 11	181	8	2531	สรภ.สกลนคร
7	ปรัชญาเบื้องต้น	5.5 x 8	156	7	2533	สรภ.เพชรบุรี
8	ตรรกวิทยาทั่วไป	8 x 11	157	10	2532	สรภ.สวนดุสิต
9	พุทธศาสน์	8 x 11.5	181	10	2530	สรภ.พิบูลสงคราม

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ที่	ชื่อ	ขนาด ของหนังสือ	จำนวน หน้า	จำนวน บท	ปีที่พิมพ์	จัดพิมพ์โดย
10	จริยธรรมกับชีวิต	8 x 11.5	273	9	2534	สรภ. นครสวรรค์
11	ไทยศึกษา	7.5 x 10	200	7	มปป.	สรภ. สวนดุสิต
12	เหตุการณ์โลกปัจจุบัน	8.5 x 11	239	7	2531	สรภ. นครปฐม
13	สุนทรียะทางนาฏศิลป์ไทย	8 x 10	30	-	มปป.	สรภ. สวนสุนันทา
14	สุนทรียะทางทัศนศิลป์	8.5 x 11	200	7	2533	สรภ. จันทระเกษม
15	สังคีตนิยม	7.5 x 10	170	11	2530	สรภ. นครราชสีมา
16	มนุษย์สัมพันธ์	5.5 x 8.3	525	10	2538	โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์ฯ
17	พื้นฐานวัฒนธรรมไทย	7.5 x 10	120	7	2534	สรภ. อุดรดิตถ์
18	มนุษย์กับสังคม	8 x 11	175	7	2530	โรงพิมพ์การศาสนา
19	ประชากรกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต	7.5 x 10	60	5	2538	สรภ. สวนสุนันทา
20	มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม	8 x 11	184	6	2537	โรงพิมพ์การศาสนา
21	การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ	8 x 10	72	11	มปป.	สรภ. สวนสุนันทา
22	ภูมิศาสตร์ประเทศไทย	7 x 10	116	12	2537	สรภ. สวนดุสิต
23	การเมืองการปกครองของไทย	8 x 10.5	314	10	2532	สรภ. บุรีรัมย์
24	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย	8 x 11	283	26	2535	โรงพิมพ์อักษรพัฒนา
25	ระบบเศรษฐกิจไทยและสหกรณ์	8 x 11	134	8	2532	โรงพิมพ์การศาสนา
26	มนุษย์กับวิทยาศาสตร์กายภาพ	8 x 10	160	5	2529	สรภ. เพชรบุรีวิทยา
27	วิทยาศาสตร์กับสังคม	5 x 10.5	200	5	2536	โรงพิมพ์คุรุสภา
28	วิทยาศาสตร์พัฒนาชีวิต	7.5 x 10.5	80	4	2538	สรภ. สวนดุสิต
29	วิทยาศาสตร์เพื่อสุขภาพ	8 x 11.5	313	8	2533	สรภ. พระนคร
30	วิทยาศาสตร์การกีฬา	7 x 10	126	10	2535	โรงพิมพ์มิตรสยาม
31	คณิตศาสตร์พื้นฐาน	7 x 10.5	115	7	มปป.	สรภ. อุบลราชธานี
32	คณิตศาสตร์กับการตัดสินใจ	7 x 10.5	310	11	มปป.	สรภ. สวนสุนันทา
33	คณิตศาสตร์เพื่อชีวิต	8.5 x 10.5	146	5	2530	สรภ. เชียงใหม่
34	ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์	8 x 11	148	9	2537	โรงพิมพ์การศาสนา

จากตารางที่ 3 พบว่า หนังสือแบบเรียนวิชาพื้นฐานทั่วไปที่นำมาวิเคราะห์ จัดพิมพ์โดยสถาบันราชภัฏที่ผู้แต่งสังกัดอยู่ 26 เล่ม และผู้เขียนนำไปเสนอให้โรงพิมพ์ต่าง ๆ พิมพ์ 8 เล่ม คือ วิชามนุษยสัมพันธ์ วิชามนุษย์กับสังคม วิชามนุษย์กับสิ่งแวดล้อม วิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย วิชาระบบเศรษฐกิจไทยและสหกรณ์ วิชาวิทยาศาสตร์กับสังคม วิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา และวิชาความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

ปีที่พิมพ์ของหนังสืออยู่ในช่วง พ.ศ. 2529-2538 โดยจัดพิมพ์ในปี พ.ศ. 2537 มากที่สุด คือ จำนวน 6 เล่ม มีหนังสือที่ไม่ระบุปีที่พิมพ์ จำนวน 5 เล่ม คือ หนังสือไทยศึกษา หนังสือสุนทรียะทางนาฏศิลป์ไทย หนังสือการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ หนังสือคณิตศาสตร์พื้นฐาน และหนังสือคณิตศาสตร์กับการตัดสินใจ

ขนาดของหนังสือ ส่วนใหญ่หนังสือจะมีขนาด 8x11 นิ้ว หรือมีขนาดเท่ากับกระดาษ A4 ยกเว้นหนังสือปรัชญาเบื้องต้น และหนังสือมนุษยสัมพันธ์ ซึ่งมีขนาด 5.5x8 นิ้ว และ 5.5x8.3 นิ้ว ตามลำดับ

จำนวนหน้าของหนังสือ อยู่ระหว่าง 30 - 525 หน้า โดยเฉลี่ยหนังสือแต่ละเล่มมีจำนวน 190 หน้า การนำเสนอเนื้อหา เสนอเป็นบทโดยเฉลี่ย 7 บทต่อเล่ม ยกเว้นหนังสือสุนทรียะทางนาฏศิลป์ไทย ที่เสนอเนื้อหาเป็นเรื่อง จำนวน 4 เรื่อง หนังสือที่มีจำนวนบทมากที่สุดคือ หนังสือความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย มีจำนวน 26 บท ส่วนหนังสือที่มีจำนวนบทน้อยที่สุดคือ หนังสือ วิทยาศาสตร์พัฒนาชีวิต มีจำนวน 4 บท ในแต่ละบทประกอบด้วยชื่อเรื่องและเนื้อหา มีหนังสือ 12 เล่ม ที่มีแบบฝึกหัดหรือกิจกรรมประจำบทด้วย คือ หนังสือการใช้ภาษาไทย การอ่านเพื่อชีวิต การเขียนเพื่อการสื่อสาร จิตวิทยาทั่วไป ปรัชญาเบื้องต้น ตรรกวิทยาทั่วไป มนุษย์สัมพันธ์ มนุษย์กับสังคม ระบบเศรษฐกิจไทยและการสหกรณ์ คณิตศาสตร์พื้นฐาน คณิตศาสตร์กับการตัดสินใจ และคณิตศาสตร์เพื่อชีวิต

ตารางที่ 4 แสดงเพศและสังกัดของผู้แต่งหนังสือวิชาพื้นฐานทั่วไป

ที่	วิชา	เพศของผู้แต่ง	สถาบันราชภัฏ
1	การใช้ภาษาไทย	หญิง	บ้านสมเด็จเจ้าพระยา
2	วาทกรรม	ชาย	ยะลา
3	การอ่านเพื่อชีวิต	หญิง	สวนสุนันทา
4	การเขียนเพื่อการสื่อสาร	หญิง	สวนสุนันทา
5	สารนิเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้า	หญิง	บ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ที่	วิชา	เพศของผู้แต่ง	สถาบันราชภัฏ
6	จิตวิทยาทั่วไป	ชาย	สกลนคร
7	ปรัชญาเบื้องต้น	หญิง	เพชรบุรี
8	ตรรกวิทยาทั่วไป	ชาย	สวนดุสิต
9	พุทธศาสน์	ชาย	พิบูลสงคราม
10	จริยธรรมกับชีวิต	หญิง	นครสวรรค์
11	ไทยศึกษา	หญิง	สวนดุสิต
12	เหตุการณ์โลกปัจจุบัน	หญิง	นครปฐม
13	สุนทรียะทางนาฏศิลป์ไทย	หญิง	สวนสุนันทา
14	สุนทรียะทางทัศนศิลป์	หญิง	จันทร เกษม
15	สังคมนิยม	ชาย	นครราชสีมา
16	มนุษย์สัมพันธ์	หญิง	ฉะเชิงเทรา
17	พื้นฐานวัฒนธรรมไทย	ชาย	อุดรดิตถ์
18	มนุษย์กับสังคม	ชาย	สกลนคร
19	ประชากรกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต	หญิง	สวนสุนันทา
20	มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม	ชาย	ธนบุรี
21	การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ	ชาย	สวนสุนันทา
22	ภูมิศาสตร์ประเทศไทย	หญิง	สวนดุสิต
23	การเมืองการปกครองของไทย	ชาย	บุรีรัมย์
24	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย	ชาย	สวนสุนันทา
25	ระบบเศรษฐกิจไทยและสหกรณ์	ชาย	สวนดุสิต
26	มนุษย์วิทยาศาสตร์กายภาพ	ชาย	เพชรบุรีวิทยาลัย
27	วิทยาศาสตร์กับสังคม	ชาย	สงขลา
28	วิทยาศาสตร์พัฒนาชีวิต	หญิง	สวนดุสิต
29	วิทยาศาสตร์เพื่อสุขภาพ	หญิง	พระนคร
30	วิทยาศาสตร์การกีฬา	ชาย	สวนสุนันทา
31	คณิตศาสตร์พื้นฐาน	หญิง	อุบลราชธานี
32	คณิตศาสตร์กับการตัดสินใจ	หญิง	สวนสุนันทา

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ที่	วิชา	เพศของผู้แต่ง	สถาบันราชภัฏ
33	คณิตศาสตร์เพื่อชีวิต	ชาย	เชียงใหม่
34	ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์	ชาย	มหาสารคาม

จากตารางที่ 4 พบว่า ลักษณะการจัดทำหนังสือ มีการรวมกลุ่มกันเขียนเป็นคณะ 2 เล่ม คือ หนังสือสุนทรียะทางนาฏศิลป์ไทย จัดทำโดยอาจารย์ภาควิชานาฏศิลป์ คณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา ซึ่งเป็นหญิง และหนังสือความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย จัดทำโดยคณะอาจารย์ 4 ท่าน ซึ่งเป็นผู้ชายทั้งหมด ส่วนหนังสืออีก 32 เล่ม เป็นหนังสือที่จัดทำโดยผู้แต่งคนเดียว ซึ่งมีทั้งอาจารย์ผู้หญิงและอาจารย์ผู้ชายจำนวนเท่า ๆ กัน

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนภาพประกอบในหนังสือวิชาพื้นฐานทั่วไป

ที่	ชื่อ	ภาพประกอบทั้งหมด	ภาพที่เกี่ยวกับบุคคล
1	การใช้ภาษาไทย	-	-
2	วาทการ	-	-
3	การอ่านเพื่อชีวิต	-	-
4	การเขียนเพื่อการสื่อสาร	-	-
5	สารนิเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้า	33	4
6	จิตวิทยาทั่วไป	2	2
7	ปรัชญาเบื้องต้น	-	-
8	ตรรกวิทยาทั่วไป	-	-
9	พุทธศาสน์	-	-
10	จริยธรรมกับชีวิต	-	-
11	ไทยศึกษา	-	-
12	เหตุการณ์โลกปัจจุบัน	-	-
13	สุนทรียะทางนาฏศิลป์ไทย	-	-

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ที่	ชื่อ	ภาพประกอบทั้งหมด	ภาพที่เกี่ยวข้องบุคคล
14	สุนทรียะทางทัศนศิลป์	-	-
15	สังคีตนิยม	32	29
16	มนุษยสัมพันธ์	1	1
17	พื้นฐานวัฒนธรรมไทย	-	-
18	มนุษย์กับสังคม	-	-
19	ประชากรกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต	-	-
20	มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม	20	1
21	การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ	-	-
22	ภูมิศาสตร์ประเทศไทย	-	-
23	การเมืองการปกครองของไทย	-	-
24	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย	-	-
25	ระบบเศรษฐกิจไทยและสหกรณ์	-	-
26	มนุษย์กับวิทยาศาสตร์กายภาพ	-	-
27	วิทยาศาสตร์กับสังคม	12	12
28	วิทยาศาสตร์พัฒนาชีวิต	-	-
29	วิทยาศาสตร์เพื่อสุขภาพ	-	-
30	วิทยาศาสตร์การกีฬา	8	8
31	คณิตศาสตร์พื้นฐาน	-	-
32	คณิตศาสตร์กับการตัดสินใจ	-	-
33	คณิตศาสตร์เพื่อชีวิต	-	-
34	ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์	-	-

จากตารางที่ 5 พบว่า หนังสือแบบเรียนวิชาพื้นฐานทั่วไป มีหนังสือ 7 เล่ม ที่มีภาพประกอบ คือ หนังสือสารสนเทศเพื่อการศึกษา ค้นคว้า จิตวิทยาทั่วไป สังคีตนิยม มนุษย์สัมพันธ์ มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์กับสังคม และวิทยาศาสตร์การกีฬา โดยมีจำนวนภาพประกอบทั้งหมด 108 ภาพ ซึ่งเป็นภาพที่เกี่ยวข้องกับบุคคล 57 ภาพ

ตารางที่ 6 แสดงร้อยละของจำนวนหน้าที่มีประเด็นเกี่ยวกับสตรี ในหนังสือแบบเรียนวิชาพื้นฐานทั่วไป

ที่	ชื่อ	จำนวนหน้า ทั้งหมด	จำนวนหน้าที่มีประเด็นเกี่ยวกับชายหญิง จำนวน	ร้อยละ
1	การใช้ภาษาไทย	185	4	2.16
2	วาทการ	156	4	2.56
3	การอ่านเพื่อชีวิต	203	13	6.40
4	การเขียนเพื่อการสื่อสาร	196	2	1.02
5	สารนิเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้า	338	1	0.30
6	จิตวิทยาทั่วไป	181	13	7.18
7	ปรัชญาเบื้องต้น	156	5	3.21
8	ตรรกวิทยาทั่วไป	157	10	6.37
9	พุทธศาสน์	181	7	3.87
10	จริยธรรมกับชีวิต	273	3	1.10
11	ไทยศึกษา	200	5	2.50
12	เหตุการณ์โลกปัจจุบัน	239	1	0.42
13	สุนทรียะทางนาฏศิลป์ไทย	30	10	33.33
14	สุนทรียะทางทัศนศิลป์	200	3	1.50
15	สังคมศึกษา	170	1	0.59
16	มนุษยสัมพันธ์	525	42	8.00
17	พื้นฐานวัฒนธรรมไทย	120	3	2.50
18	มนุษย์กับสังคม	175	4	2.29
19	ประชากรกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต	60	8	13.33
20	มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม	184	19	10.33
21	การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ	72	3	4.17
22	ภูมิศาสตร์ประเทศไทย	116	7	6.03
23	การเมืองการปกครองของไทย	314	5	1.59
24	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย	283	17	6.01
25	ระบบเศรษฐกิจไทยและสหกรณ์	134	1	0.75
26	มนุษย์กับวิทยาศาสตร์กายภาพ	160	3	1.88

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ที่	ชื่อ	จำนวนหน้า ทั้งหมด	จำนวนหน้าที่มีประเด็นเกี่ยวกับชายหญิง	
			จำนวน	ร้อยละ
27	วิทยาศาสตร์กับสังคม	200	5	2.50
28	วิทยาศาสตร์พัฒนาชีวิต	80	1	1.25
29	วิทยาศาสตร์เพื่อสุขภาพ	313	7	2.24
30	วิทยาศาสตร์การกีฬา	126	30	0.24
31	คณิตศาสตร์พื้นฐาน	115	-	-
32	คณิตศาสตร์กับการตัดสินใจ	310	4	1.30
33	คณิตศาสตร์เพื่อชีวิต	146	-	-
34	ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์	148	5	3.38
รวม		6,446	246	3.82

จากตารางที่ 6 พบว่า หนังสือแบบเรียนวิชาพื้นฐานทั่วไปทั้ง 34 เล่ม มีจำนวนหน้าที่มีประเด็นเกี่ยวกับสตรี 246 หน้า จากจำนวนหน้าทั้งหมด 6,446 หน้า คิดเป็น 3.82 เปอร์เซ็นต์ มีหนังสือ 2 เล่มที่ไม่มีหน้าที่กล่าวถึงประเด็นเกี่ยวกับสตรี คือ หนังสือคณิตศาสตร์พื้นฐาน และหนังสือคณิตศาสตร์เพื่อชีวิต หนังสือที่มีจำนวนหน้าที่มีประเด็นเกี่ยวกับสตรีมากที่สุด คือหนังสือมนุษยสัมพันธ์ จำนวน 42 หน้า รองลงมาคือหนังสือวิทยาศาสตร์การกีฬา จำนวน 30 หน้า หนังสือที่มีสัดส่วนจำนวนหน้าที่มีประเด็นเกี่ยวกับสตรีต่อจำนวนหน้าทั้งหมด สูงสุดคือหนังสือสุนทรียะทางนาฏศิลป์ไทย สัดส่วน 1:3 หน้า

จะเห็นว่า การจัดทำหนังสือแบบเรียนประกอบการสอนของสถาบันราชภัฏ อาจารย์ผู้สอนจะเขียนหนังสือแบบเรียนด้วยตนเอง และสถาบันราชภัฏก็ให้การสนับสนุนการจัดทำเอกสารแบบเรียน โดยมีศูนย์ผลิตตำรา เอกสาร เพื่อจัดพิมพ์หนังสือให้อาจารย์ภายในสถาบัน การจัดทำหนังสือวิชาพื้นฐานทั่วไป มีผู้แต่งทั้งเพศหญิงและเพศชายในจำนวนที่เท่ากัน ประเด็นเนื้อหาที่ผู้เขียนเสนอ ส่วนใหญ่ตรงหรือสอดคล้องกับประเด็นเนื้อหาที่หลักสูตรกำหนด การสอดแทรกประเด็นเกี่ยวกับสตรีในเนื้อหาแบบเรียนวิชาพื้นฐานทั่วไปมีจำนวนหน้าที่กล่าวถึงประเด็นเกี่ยวกับสตรีน้อยมาก

ตอนที่ 2 ประเด็นเกี่ยวกับสตรีในข้อความในหนังสือแบบเรียนวิชาพื้นฐานทั่วไป

เนื่องจากประเด็นเกี่ยวกับสตรีในหนังสือแบบเรียนเป็นประเด็นใหม่ ดังนั้นเพื่อให้เห็นภาพชัดเจนของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับจำนวนความถี่ในการกล่าวถึงประเด็นเกี่ยวกับสตรี พร้อมทั้งเสนอรายละเอียดของข้อมูลในรูปแบบความเรียง โดยจำแนกเป็นกลุ่มวิชา

2.1 กลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร

หนังสือแบบเรียนวิชาพื้นฐานทั่วไป กลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร ได้เสนอประเด็นเกี่ยวกับสตรี ในประเด็นต่าง ๆ ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนประเด็นเกี่ยวกับสตรี ในหนังสือแบบเรียนวิชาพื้นฐานทั่วไป กลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร

ประเด็น	เกี่ยวกับชายหญิง	เกี่ยวกับชาย	เกี่ยวกับหญิง
1. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	10 (-,8,2)	-	1 (-,1,-)
- ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่ลูก	7 (-,6,1)	-	1 (-,1,-)
- ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ	3 (-,2,1)	-	-
2. ประเพณี วัฒนธรรม	9 (-,9,-)	1 (-,1,-)	2 (-,1,1)
- การสื่อสาร	9 (-,9,-)	1 (-,1,-)	1 (-,1,-)
- ประเพณี วัฒนธรรม	-	-	1 (-,-,1)
3. สังคม	-	-	1 (-,1,-)
- การปฏิบัติตัวของหญิง	-	-	1 (-,1,-)
4. ทัว ๆ ไป	1 (-,1,-)	-	-
- การไม่รู้หนังสือ	1 (-,1,-)	-	-
รวม	20 (-,18,2)	1(-,1,-)	4 (-,3,1)

- หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บตัวที่ 1 หมายถึง กล่าวถึงในลักษณะทางบวก
 ตัวเลขในวงเล็บตัวที่ 2 หมายถึง กล่าวถึงในสภาพข้อเท็จจริง หรือเป็นกลาง
 ตัวเลขในวงเล็บตัวที่ 3 หมายถึง กล่าวถึงในลักษณะทางลบ

หนังสือแบบเรียนวิชาพื้นฐานทั่วไป กลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร ได้เสนอประเด็นเกี่ยวกับสตรีจำนวน 4 ประเด็น ตามลำดับความถี่ในการกล่าวถึงจากมากไปหาน้อยดังนี้ ประเด็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ประเพณีวัฒนธรรม สังคมและประเด็นทั่ว ๆ ไป โดยกล่าวถึงทั้งเพศหญิงและชาย 20 ครั้ง แบ่งออกเป็นกรกล่าวถึงลักษณะข้อเท็จจริงหรือเป็นกลาง 18 ครั้ง และกล่าวในทางลบ 2 ครั้ง กล่าวถึงเฉพาะเพศหญิง 4 ครั้ง แบ่งออกเป็นกรกล่าวถึงในลักษณะข้อเท็จจริง หรือเป็นกลาง 3 ครั้ง และกล่าวถึงในทางลบ 1 ครั้ง กล่าวถึงเฉพาะเพศชาย 1 ครั้ง เป็นกรกล่าวถึงในลักษณะข้อเท็จจริงหรือเป็นกลาง รวมจำนวนครั้งที่กล่าวถึงทั้งหมด 25 ครั้ง มีรายละเอียดดังนี้

1. กล่าวถึงเพศหญิงและเพศชาย 20 ครั้ง ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1.1 ประเด็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ความถี่ในการกล่าวถึง 10 ครั้ง คิดเป็น 50 เปอร์เซ็นต์ แบ่งออกเป็น

1.1.1 ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่กับลูก ความถี่ในการกล่าวถึง 7 ครั้ง คิดเป็น 35 เปอร์เซ็นต์ มีการเสนอ 2 ลักษณะ คือ การปฏิบัติของพ่อแม่ต่อลูก และความกตัญญูของลูกต่อพ่อแม่

การปฏิบัติของพ่อแม่ต่อลูก มีการเสนอบทบาทของการเป็นพ่อและแม่ และบทบาทของการเป็นแม่ จะเน้นถึงบทบาทของพ่อและแม่ ที่ปรารถนาให้ลูกเป็นคนดี โดยพ่อแม่ยอมลำบากเพื่อลูกและหลาน สำหรับบทบาทของแม่ได้เน้นถึงการให้กำเนิดลูก การคลอดลูก การปฏิบัติต่อลูกเมื่อลูกเสียชีวิต อารมณ์ความรู้สึกที่มีต่อลูกยามที่ลูกจากไป และคิดว่าลูกได้รับอันตรายถึงตาย และบทบาทหน้าที่ในการลู่ออกของหญิงสาวมาเป็นภรรยาให้ลูก สำหรับบทบาทในการคลอดลูกของผู้หญิงนั้น ได้มีการเปรียบเทียบกับบทบาทในการรับของผู้ชายว่า "ผู้หญิงออกลูก 1 คน เท่ากับผู้ชายออกรบ 1 ครั้ง" (เอกสารการวิเคราะห์หมายเลข 1 หน้า 70)

ความกตัญญูของลูกต่อพ่อแม่ ได้กล่าวถึงการปฏิบัติตัวของลูกต่อพ่อแม่ โดยลูกทุกคนต้องมีความกตัญญูต่อพ่อแม่ ไม่ทำร้ายพ่อแม่ ได้ยกตัวอย่างถึงการปฏิบัติต่อแม่ "ก้มลงกราบแทบเท้าแม่หนึ่งแน่ ณ ที่นั้นเสียนานนัก" (เอกสารการวิเคราะห์หมายเลข 3 หน้า 66) และได้ชี้ให้เห็นถึงผลของการกระทำที่ไม่ดีของลูกต่อพ่อแม่ โดยการด่าและตีพ่อแม่ที่หน้าตาจะเกิดเป็นเปรต

1.1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศชายหญิง ความถี่ในการกล่าวถึง 3 ครั้ง คิดเป็น 15 เปอร์เซ็นต์ ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ของผู้หญิงกับผู้ชาย โดยกล่าวถึงผู้หญิงในทางลบว่า เป็นเพศที่ทำให้ผู้ชายหลงใหลได้ง่าย เป็นศัตรูของพรหมจรรย์ อ่อนแอและเอนเอียงง่าย และไว้ใจไม่ได้ ในขณะที่ผู้ชายที่ไว้ใจไม่ได้นั้นเป็นชายที่มีอำนาจ ซึ่งก็คือ กษัตริย์ ในเรื่องความรักผู้ชายควรจะรักผู้หญิง โดยผู้หญิงเป็นผู้รับความรักจากผู้ชาย เมื่อชายหญิงที่รักกันต้องจากกันผู้ชายจะมีอารมณ์ความรู้สึก ดังบทวรรณคดีในเรื่องลิลิตพระลอที่ว่า

"นางแยมเหมือนแม่แยม	ยินดี ก่อนา
ต้องคุดมือเทพี	พี่ต้อง
ชื่อนางคลีเกศี	นุชคลี ลงญา
รักคุดเรียมรักน้อง	ร่วมรู้ รักเรียม"

(เอกสารการวิเคราะห์
หมายเลข 3 หน้า 93)

1.2 ประเด็นเกี่ยวกับประเพณีวัฒนธรรม ความถี่ในการกล่าวถึง 9 ครั้ง คิดเป็น 45 เปอร์เซ็นต์ ได้กล่าวถึงในเรื่องการสื่อสาร ได้เสนอในเรื่องการพูด การฟัง การอ่าน การแนะนำ การทักทาย การใช้สารนิเทศ และการเขียนวรรณคดี การเขียนวรรณคดีมักมีโครงเรื่องเกี่ยวกับครอบครัว มีการชมความงามของตัวละครทั้งชายและหญิง มีบทอัครจรรย์หรือบทแสดงความรักของผู้หญิงผู้ชาย สำหรับการเขียนบทอัครจรรย์ในวรรณคดี จะมีการเปรียบเทียบผู้หญิงกับดอกไม้ เปรียบเทียบผู้ชายกับแมลงภู่ ดังเช่น

"ภุมรินร้อนลงประจจจ	ชมรสสุคันธเกสร
บดบังทั้งแสงทินกร	ภมรรื่นเริงบันเทิงใจ"

(เอกสารการวิเคราะห์หมายเลข 3 หน้า 127)

1.3 ประเด็นทั่ว ๆ ไป ความถี่ในการกล่าวถึง 1 ครั้ง คิดเป็น 5 เปอร์เซ็นต์ โดยการเสนอสถิติของคนที่ไม่รู้หนังสือในโลกมีทั้งหมด 900 ล้านคน มีทั้งผู้หญิงและผู้ชายที่ไม่รู้หนังสือ ทั้งนี้มีจำนวนผู้หญิงมากกว่าผู้ชายอยู่ ร้อยละ 20

2. กล่าวถึงเฉพาะเพศหญิง 4 ครั้ง ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

2.1 ประเด็นเกี่ยวกับประเพณีวัฒนธรรม ความถี่ในการกล่าวถึง 2 ครั้ง คิดเป็น 50 เปอร์เซ็นต์ แบ่งออกเป็น

2.1.1 วัฒนธรรม ความถี่ในการกล่าวถึง 1 ครั้ง คิดเป็น 25 เปอร์เซ็นต์ ได้เสนอให้เห็นถึงการที่สื่อมวลชนตีพิมพ์ภาพผู้หญิงนุ่งน้อย ห่มน้อย ในหน้าแรกของหนังสือพิมพ์ เป็นการทำลายวัฒนธรรมไทย และยังเป็นภาระกระทำที่ไม่ถูกต้องตามหลักศาสนาพุทธ

2.1.2 การสื่อสาร ความถี่ในการกล่าวถึง 1 ครั้ง คิดเป็น 25 เปอร์เซ็นต์ ได้กล่าวถึงบทบาทการฟัง และการอ่านของผู้หญิง โดยสนใจฟังในเรื่องความสวย ความงาม การบ้านการเรือน การแต่งกาย เสื้อผ้า และสนใจอ่านเรื่องเกี่ยวกับความงาม ชอบอ่านเรื่องที่มีสำนวนที่นุ่มนวล

2.2 ประเด็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล มีความถี่ในการกล่าวถึง 1 ครั้ง คิดเป็น 25 เปอร์เซ็นต์ โดยกล่าวถึงบทบาทของแม่ในการคลอคลุกในสมัยก่อน มีหมอต้าแยเป็นผู้ทำคลอด สถานที่คลอดคือที่บ้าน

2.3 ประเด็นเกี่ยวกับสังคม ความถี่ในการกล่าวถึง 1 ครั้ง คิดเป็น 25 เปอร์เซ็นต์ กล่าวถึงเรื่องการปฏิบัติตัวของผู้หญิง ซึ่งมีแนวหรือคู่มือในการปฏิบัติที่กำหนดโดยผู้ชาย คือ สุณทรภู่ โดยได้กำหนดเป็นสุภษิต เรียกว่า สุภษิตสอนหญิง

3. กล่าวถึงเฉพาะเพศชาย ในประเด็นเกี่ยวกับประเพณีวัฒนธรรม ความถี่ในการกล่าวถึง 1 ครั้ง คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ โดยกล่าวถึงเรื่องการสื่อสาร เกี่ยวกับบทบาทการฟัง และการอ่านของผู้ชาย โดยสนใจฟังเรื่องการเมือง กีฬา เครื่องยนต์ กลไก และสนใจอ่านเรื่องที่มีลักษณะตื่นเต้น ท้าใจ

โดยสรุป ประเด็นเกี่ยวกับสตรีในหนังสือแบบเรียน กลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร ส่วนใหญ่กล่าวถึงผู้หญิงและผู้ชาย โดยเน้นบทบาทในการเป็นพ่อและแม่ ซึ่งเป็นบทบาทในครอบครัว ทั้งนี้แม่จะมีบทบาทมากกว่าพ่อ เริ่มจากบทบาทในการคลอคลุกซึ่งสมัยก่อนคลอดโดยหมอต้าแย การปฏิบัติต่อลูกด้วยความรักความห่วงใย แม่จะแสดงความห่วงใยลูกมากกว่าพ่อ ในส่วนของลูก ทั้งผู้หญิงและผู้ชาย ต้องมีความกตัญญูต่อพ่อแม่ ไม่ทำร้ายพ่อแม่ ในส่วนของผู้หญิงได้กล่าวถึงเรื่องวัฒนธรรมการแต่งกาย การปฏิบัติตัว ซึ่งมีข้อห้าม มีการกำหนดกรอบให้ปฏิบัติ ต้องเป็นผู้รับความรักจากผู้ชาย เป็นเพศที่อ่อนแอ เอนเอียง เป็นศัตรูของพรหมจรรย์ ในเรื่องบทบาทในการสื่อสาร ผู้หญิงกับผู้ชายมีความแตกต่างในเรื่องการอ่านและการฟัง โดยผู้ชายจะสนใจเรื่องเกี่ยวกับบ้านเมือง เรื่องที่มีความสำคัญ ส่วนผู้หญิงจะสนใจเรื่องความสวยความงาม เรื่องภายในครอบครัว

2.2 กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์

หนังสือแบบเรียนวิชาพื้นฐานทั่วไปกลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ ได้เสนอประเด็นเกี่ยวกับสตรี
ในประเด็นต่าง ๆ ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนประเด็นเกี่ยวกับสตรี ในหนังสือแบบเรียนวิชาพื้นฐานทั่วไป กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์

ประเด็น	เกี่ยวกับชายหญิง	เกี่ยวกับชาย	เกี่ยวกับหญิง
1. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	12 (-,10,2)	-	2 (-,2,-)
- ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ	8 (-,7,1)	-	1 (-,1,-)
- ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่ลูก	3 (-,3,-)	-	1 (-,1,-)
- มนุษย์สัมพันธ์	1 (-,-,1)	-	-
2. ประเพณี วัฒนธรรม	11 (-,11,-)	3 (-,3,-)	9 (-,9,-)
- การแสดง	4 (-,4,-)	1 (-,1,-)	1 (-,1,-)
- ประเพณี วัฒนธรรม	2 (-,2,-)	2 (-,2,-)	3 (-,3,-)
- ศาสนา	2 (-,2,-)	-	1 (-,1,-)
- การแต่งกาย	1 (-,1,-)	-	-
- ดนตรี	1 (-,1,-)	-	-
- ศิลปะ	1 (-,1,-)	-	2 (-,2,-)
- ความเชื่อ	-	-	2 (-,2,-)
3. สุขภาพอนามัย	10 (-,10,-)	-	1 (-,1,-)
- ลักษณะสภาพร่างกาย	7 (-,7,-)	-	1 (-,1,-)
- ความแตกต่างระหว่างเพศ	3 (-,3,-)	-	-
4. สังคม	7 (-,6,1)	1 (-,1,-)	5 (1,1,3)
- บทบาทหน้าที่ในสังคม	3 (-,3,-)	-	1 (1,-,-)
- มนุษย์และความต้องการ	3 (-,3,-)	-	-
- ปัญหาสังคม	1 (-,-,1)	-	-

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ประเด็น	เกี่ยวกับชายหญิง	เกี่ยวกับชาย	เกี่ยวกับหญิง
- อาชีพ	-	1 (-,1,-)	1 (-,1,-)
- การปฏิบัติตัวของหญิง	-	-	3 (-,-,3)
5. ทัว ๆ ไป	-	-	3 (-,3,-)
- เพศ	-	-	3 (-,3,-)
รวม	40 (-,37,3)	4 (-,4,-)	20 (1,16,3)

หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บตัวที่ 1 หมายถึง กล่าวถึงในลักษณะทางบวก
 ตัวเลขในวงเล็บตัวที่ 2 หมายถึง กล่าวถึงในสภาพข้อเท็จจริง หรือเป็นกลาง
 ตัวเลขในวงเล็บตัวที่ 3 หมายถึง กล่าวถึงในลักษณะทางลบ
 หนังสือแบบเรียนวิชาพื้นฐานทั่วไปกลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ ได้เสนอประเด็นเกี่ยวกับสตรี
 จำนวน 5 ประเด็น ตามลำดับความถี่ในการกล่าวถึงจากมากไปหาน้อยดังนี้ ประเด็นเกี่ยวกับ
 ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ประเพณีวัฒนธรรม สุขภาพอนามัย สังคม และประเด็นทั่ว ๆ ไป
 โดยกล่าวถึงทั้งเพศหญิงและเพศชาย 40 ครั้ง แบ่งออกเป็นการกล่าวถึงในลักษณะข้อเท็จจริง
 หรือเป็นกลาง 37 ครั้ง และกล่าวในทางลบ 3 ครั้ง กล่าวถึงเฉพาะเพศหญิง 20 ครั้ง แบ่งออก
 เป็นการกล่าวถึงในลักษณะข้อเท็จจริง หรือเป็นกลาง 16 ครั้ง กล่าวในทางลบ 3 ครั้ง และ
 กล่าวในทางบวก 1 ครั้ง กล่าวถึงเฉพาะเพศชาย 4 ครั้ง เป็นการกล่าวถึงในลักษณะข้อเท็จจริง
 หรือเป็นกลาง รวมจำนวนครั้งที่กล่าวถึงทั้งหมด 64 ครั้ง มีรายละเอียด ดังนี้

1. กล่าวถึงเพศหญิงและเพศชาย 40 ครั้ง ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้
 1.1 ประเด็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ความถี่ในการกล่าวถึง 12
 ครั้ง คิดเป็น 30 เปอร์เซ็นต์ แบ่งออกเป็น

1.1.1 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ ความถี่ในการกล่าวถึง 8 ครั้ง คิด
 เป็น 20 เปอร์เซ็นต์ มีการเสนอถึงความสนใจของชายหนุ่มที่มีต่อหญิงสาว โดยผู้ชายจะให้ความ

สนใจหญิงสาวที่มีจุดเด่น มีคำกล่าวที่มองผู้หญิงในทางลบ เป็นเพศที่มีจิตใจโลเลไม่มั่นคง ไม่ควร
จะรัก คำกล่าวที่ว่า "สามวันจากนารีเป็นอื่น ฉะนั้นคุณอย่าได้มีรักเลย" (เอกสารการวิเคราะห์
หมายเลข 8 หน้า 138)

ในเรื่องของบทบาทสามีและภรรยา นั้น ในการอยู่ร่วมกัน สามี
ต้องไว้ใจภรรยา และภรรยาต้องซื่อสัตย์ต่อสามี สามีต้องสงเคราะห์ภรรยาโดยการยกย่องว่าเป็น
ภรรยา ไม่ดูหมิ่น ไม่ประพฤตินอกใจ มอบความเป็นใหญ่ให้ และให้เครื่องแต่งตัว ส่วนภรรยาก็
ต้องสงเคราะห์สามีโดยการจัดการงานดี สงเคราะห์คนข้างเคียงสามีดี ไม่ประพฤตินอกใจ และ
ขยันในกิจการงาน ปัญหาระหว่างสามีภรรยาส่วนใหญ่เกิดจากสามีมีผู้หญิงใหม่ ซึ่งปัญหานี้ทำให้เกิด
การฆ่าตัวตายของภรรยา

ความสัมพันธ์ของผู้หญิงกับผู้ชาย ไม่ได้มีความอิสระในการที่จะมี
ความสัมพันธ์แต่ได้มีข้อห้าม โดยมีหญิงต้องห้ามสำหรับชาย 3 ประเภท คือ ภรรยาหรือหญิงที่อยู่ใน
ความรักของผู้อื่น หญิงจารีตห้าม และหญิงที่อยู่ในบัญญัติแห่งศาสนา ส่วนชายต้องห้ามสำหรับ
หญิงนั้น มี 2 ประเภท คือ ชายอื่นนอกจากสามีนั่น (สำหรับหญิงที่มีสามี) และชายที่จารีตต้องห้าม
(สำหรับหญิงทั่วไป) ให้อธิบายว่าชายทุกคนมีจารีตต้องห้าม จะเห็นว่า ผู้ชายทุกคนเป็นชายต้องห้าม
สำหรับหญิง

1.1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่กับลูก ความถี่ในการกล่าวถึง 3 ครั้ง
คิดเป็น 7.50 เปอร์เซ็นต์ ได้เสนอถึงบทบาทของพ่อและแม่ ในการอบรมเลี้ยงดูลูก ซึ่งการอบรม
เลี้ยงดูของพ่อแม่ นั้น มีอิทธิพลต่อลูก ยกตัวอย่าง ฝาแฝดหญิงคู่หนึ่งซึ่งแยกกันอยู่โดยอยู่ในครอบครัว
ที่อบอุ่น 1 คน และอีก 1 คน อยู่ในครอบครัวในชุมชนลำห้วย พ่อแม่ไม่ค่อยมีเวลาให้ลูกต้อง
ออกไปทำงาน พบว่า ฝาแฝดหญิง 2 คนนี้ จะมีไอคิวแตกต่างกัน โดยคนที่อยู่ในครอบครัวดีที่อบอุ่น
มีไอคิวสูงกว่า

บทบาทพ่อและบทบาทแม่ มีความแตกต่างกันในเรื่องที่ลูกไป
ทำงานพิเศษในช่วงปิดภาคเรียน ในช่วงนี้พ่อจะไม่ให้เงินลูกใช้ เพราะถือว่าแม่มีเงินจากการทำงาน
แล้วเป็นการฝึกให้ลูกช่วยตัวเอง แต่แม่จะให้กำลังใจลูกโดยการให้เงินในช่วงนี้ตามปกติ

1.1.3 มนุษย์สัมพันธ์ ความถี่ในการกล่าวถึง 1 ครั้ง คิดเป็น 2.50
เปอร์เซ็นต์ ได้เสนอถึงกรณีตัวอย่างการมีมนุษย์สัมพันธ์ที่ไม่ดี ส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับมนุษย์
สัมพันธ์ที่ไม่ดีของผู้หญิง (12 เรื่อง) ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับนิสัยต่าง ๆ ของผู้หญิง เช่น ชู้หึง จู้จู้
จุกจิก ไม่เกรงใจเพื่อนบ้าน พูดจาไม่ไพเราะ ขี้จิกจิก เป็นต้น รองลงมา เป็นกรณีเกี่ยวกับมนุษย์
สัมพันธ์ของผู้ชายและผู้หญิง (5 เรื่อง) เป็นเรื่องของการมีน้ำใจ การเกรงใจ การเห็นความ
สำคัญของคน การทำงาน และเป็นกรณีเกี่ยวกับมนุษย์สัมพันธ์ของผู้ชายน้อยที่สุด (4 เรื่อง)
เป็นเรื่องของการทำงาน การเชื่อฟังผู้บังคับบัญชา

1.2 ประเด็นเกี่ยวกับประเพณีวัฒนธรรม ความถี่ในการกล่าวถึง 11 ครั้ง คิดเป็น 27.50 เปอร์เซ็นต์ แบ่งออกเป็น

1.2.1 การแสดง ความถี่ในการกล่าวถึง 4 ครั้ง คิดเป็น 10 เปอร์เซ็นต์ ได้มีการกล่าวถึงเรื่องการแสดงละครของไทย ละครที่ใช้ผู้หญิงและผู้ชายร่วมกันแสดง คือ ละครนอก ละครร้องสลับทูค และละครพูด สำหรับการบันเทิงวิสัย เป็นการแสดงการต่อสู้ด้วยอาวุธ เช่น หอก ดาบ ง้าว ใช้ผู้ชายแสดง 2 คน แต่ในสมัยรัชกาลที่ 4 ได้ใช้ผู้หญิงแสดงในงานโสกันต์สมเด็จพระยาเทววงศ์ ในปี พ.ศ.2413 ต่อมาให้ผู้ชายเล่นตามเดิม

การแสดงโขน มีเครื่องแต่งตัวที่เป็นแบบแผนมาแต่เดิม โดยตัวพระสวมเสื้อแขนยาว บักคิ่นและแหล่อม สวมสนับเพลา ด้านหน้ามีชายไหว ชายแครงห้อยอยู่ ศีรษะสวมชฎามีเครื่องประดับ กรองคอ ทับทรวง ปิ่นแห่ง ทองกร กำไลเท้า ตัวนางสวมเสื้อแขนสั้น เป็นชั้นในแล้วห่มสไบทับทั้งชายไปด้านหลัง ยาวไปถึงน่อง ส่วนล่างนุ่งผ้ายกจีบหน้า ศีรษะสวมชฎาหรือรัดเกล้ามีเครื่องประดับ กรองคอ สังวาล พาทูริด

การละเล่นเพลงพื้นบ้านภาคกลาง มีรูปแบบการว่าเพลง ดังนี้

1. บทไหว้ครู เป็นการไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ผู้มีพระคุณ
 2. บทเกริ่น เป็นบทที่ฝ่ายชายจะเชิญชวนฝ่ายหญิงมาร้องเพลง ฝ่ายหญิงจะต้องแต่งตัวให้เรียบร้อย
 3. บททักทาย เป็นบทที่นิยมร้องกันมาก เป็นลักษณะการเกี่ยวพาราสี
 4. บทผูกรัก เป็นตอนที่ฝ่ายชายเกี่ยวให้ฝ่ายหญิงรับรัก
 5. บทส่ขอ ถ้าหญิงปลงใจรัก ก็จะบอกให้ฝ่ายชายเตรียมตัวมาสู่
- ขอตามธรรมเนียม
6. บทลักพาหนี เป็นบทที่ฝ่ายชายขอให้ฝ่ายหญิงหนีตาม
 7. บทชิงชู้ เป็นบทที่หญิงนอกใจไม่มีชู้
 8. บทตีหมากผัว เป็นบทที่ผู้ชายมีเมียน้อย และมีการโต้ตอบ

ระหว่างเมียหลวงกับเมียน้อย

1.2.2 ประเพณีวัฒนธรรม ความถี่ในการกล่าวถึง 2 ครั้ง คิดเป็น 5 เปอร์เซ็นต์ ได้มีการเสนอในเรื่องประเพณีวัฒนธรรมในการปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ได้เสนอถึงความแตกต่างในการปฏิบัติของผู้หญิงและผู้ชาย โดยได้กล่าวถึงการทำมาหากินโดยการไหว้ผู้หญิงต้องย่อตัวให้ต่ำลง ผู้ชายไม่ต้องย่อตัว การกราบแบบเบญจางคประดิษฐ์ ผู้ชายนั่งในท่าเทพบุตร คูกเข้า ปลายเท้าตั้ง ส่วนผู้หญิงนั่งในท่าเทพธิดา เข้าชิดกัน สันเท้าราบ หลังเท้าขนานติดกัน ขั้นตอนการกราบมี 3 จังหวะ คือ อัญชลี วันทา และอภิวาท

1.2.3 ศาสนา ความถี่ในการกล่าวถึง 2 ครั้ง คิดเป็น 5 เปอร์เซ็นต์ ได้กล่าวถึงความสำคัญของศาสนา ศาสนาทำให้คนเป็นคนดี เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของมนุษย์ กล่าวถึงหลักคำสอนของศาสนาในเรื่องการประพฤติทางกามของผู้หญิง และผู้ชาย โดยการมีเพศสัมพันธ์ในกรณีต่อไปนี้

1. หญิงมีสามีกับชายอื่น
2. ชายกับหญิงมีสามีแล้ว
3. ชายกับหญิงที่บิดามารดาคุมครองอยู่
4. หญิงกับนักบวช
5. ชายกับนักบวชหญิง
6. ชายหรือหญิงกับผู้เยาว์ที่กฎหมายคุมครองอยู่
7. การชู้ชู้กระทำชำเรา

1.2.4 การแต่งกาย ความถี่ในการกล่าวถึง 1 ครั้ง คิดเป็น 2.50 เปอร์เซ็นต์ ได้กล่าวถึง การแต่งกายของชาวเมืองพุนนซึ่งชาวเมืองพุนนชั้นสูง จะมีความแตกต่างกันในการแต่งกายของผู้หญิงและผู้ชาย โดยผู้หญิงต้องใช้ผ้าคลุมศีรษะ

1.2.5 ดนตรี ความถี่ในการกล่าวถึง 1 ครั้ง คิดเป็น 2.50 เปอร์เซ็นต์ ได้กล่าวถึง เรื่องระดับเสียงร้องของผู้หญิงและผู้ชาย ซึ่งมี 3 ระดับ กล่าวคือ ระดับเสียงของผู้ชาย เสียงเทเนอร์ เป็นเสียงสูงสุด เสียงบาริโตน เป็นเสียงปานกลาง เสียงเบสส์ เป็นเสียงต่ำสุด ระดับเสียงร้องของผู้หญิง เสียงโซปราโน เป็นเสียงสูงสุด เสียงเมซโซโซปราโน เป็นเสียงปานกลาง เสียงอัลโต เป็นเสียงต่ำสุด

1.2.6 ศิลปะ ความถี่ในการกล่าวถึง 1 ครั้ง คิดเป็น 2.50 เปอร์เซ็นต์ ได้กล่าวถึงหน้าที่ของศิลปะ คือ การแสดงถึงธรรมชาติของบุคคลแสดงถึงอารมณ์ความรู้สึกต่าง ๆ เช่น ความรัก ความใคร่ ความตาย

1.3 ประเด็นเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย ความถี่ในการกล่าวถึง 10 ครั้ง คิดเป็น 25 เปอร์เซ็นต์ แบ่งออกเป็น

1.3.1 ลักษณะสภาพร่างกาย ความถี่ในการกล่าวถึง 7 ครั้ง คิดเป็น 17.50 เปอร์เซ็นต์ ได้กล่าวถึงสุขภาพอนามัยของบุคคลทั้งชายและหญิง โดยกล่าวถึงสถิติของโรคตาบอดสีพบว่า มีทั้งผู้หญิงและผู้ชายเป็นตาบอดสี แต่ผู้ชายจะเป็นมากกว่าผู้หญิงประมาณ 5 เท่า และมีการกล่าวถึง "คนทุกคนต้องตาย" และ "คนแก่บางคนเป็นคนคนแข็งแรง" (เอกสารการวิเคราะห์หมายเลข 8 หน้า 54) ซึ่งเป็นธรรมชาติของคน หรือสัจธรรมของชีวิตที่ทุกคนต้องมีการเกิด แก่ เจ็บและตาย

ร่างกายของมนุษย์ประกอบด้วย ร่างกายและจิตวิญญาณโดยจิตวิญญาณจะมีความสำคัญกว่า เพราะไม่มีการย่อยสลายเหมือนร่างกาย สามารถเกิดใหม่ได้ ลักษณะของร่างกายมนุษย์มีลักษณะสูง ต่ำ ขาว ผอม เป็นต้น เรื่องวิถีทางกายของมนุษย์นั้นเริ่มมีพฤติกรรมตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดาโดยทารกจะมีพฤติกรรมต่าง ๆ เช่น การถีบ การกลั้วหัว หลังคลอดทารกจะมีพัฒนาการต่าง ๆ สำหรับพัฒนาการทางเพศนั้น เพศหญิงจะมีพัฒนาการเร็วกว่าเพศชาย โดยจะมีพัฒนาการในช่วงอายุ 8-13 ปี ส่วนผู้ชายจะมีพัฒนาการในช่วง 10-15 ปี

1.3.2 ความแตกต่างระหว่างเพศ ความถี่ในการกล่าวถึง 3 ครั้ง คิดเป็น 7.50 เปอร์เซนต์ ได้กล่าวว่า ผู้หญิงกับผู้ชายจะมีความแตกต่างกันโดยธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นรูปร่าง นิสัย ความคิดเห็น ความถนัด เป็นต้น ในเรื่องความถนัด ผู้ชายจะมีความถนัดในเรื่องเครื่องยนต์ การคำนวณ ส่วนผู้หญิงจะมีความถนัดด้านภาษา และเพศหญิงชายจะมีลักษณะเฉพาะของเพศ ดังเช่น (เอกสารการวิเคราะห์หมายเลข 6 หน้า 144-146)

ลักษณะเฉพาะของเพศชาย	ลักษณะเฉพาะของเพศหญิง
1. ดิ้นรน ต่อสู้	1. ไม่ค่อยดิ้นรน ต่อสู้
2. ไม่ค่อยใช้อารมณ์	2. ใช้อารมณ์มาก
3. ไม่ค่อยยอมแพ้อะไร	3. ยอมแพ้ง่าย
4. ไม่ค่อยตื่นเต้นกับวิกฤติน้อย ๆ	4. ตื่นเต้นแม้มีวิกฤติน้อย ๆ
5. ชอบการแข่งขัน	5. ไม่ชอบการแข่งขัน
6. ชอบใช้คำพูดรุนแรง	6. ไม่ค่อยใช้คำพูดรุนแรง
7. หยาบ ไม่ค่อยเรียบร้อย	7. สุภาพ เรียบร้อย
8. ไม่ค่อยสนใจศาสนา	8. สนใจ และเคร่งครัดศาสนา
9. อึกทึก	9. สงบเงียบ
10. ไม่ค่อยชอบเจรจาพาที้	10. ชอบเจรจาพาที้

1.4 ประเด็นเกี่ยวกับสังคม ความถี่ในการกล่าวถึง 7 ครั้ง คิดเป็น 17.50 เปอร์เซนต์ แบ่งออกเป็น

1.4.1 บทบาทหน้าที่ในสังคม ความถี่ในการกล่าวถึง 3 ครั้ง คิดเป็น 7.50 เปอร์เซนต์ กล่าวถึงในสมัยอยุธยา ผู้ชายชั้นชั้นสามัญชนจะต้องถูกเกณฑ์ไปฝึกซ้อมเพื่อเตรียมตัวเป็นทหารในยามที่มีสงคราม ทำให้ผู้หญิงต้องมีบทบาทในครอบครัว เพราะต้องทำหน้าที่แทนผู้ชายซึ่งต้องไปปฏิบัติหน้าที่เพื่อป้องกันประเทศ

ลักษณะสังคมแบบอำนาจนิยม ได้ให้ความสำคัญกับระบบอาวุโสมากกว่าเพศ ถือว่าอายุมีความสำคัญมากกว่าเพศ การแต่งตั้งพ่อบ้านแม่เรือนนั้นถ้าแต่งตั้งผู้ทุศีลหรือปฏิบัติผิดศีล เป็นพ่อบ้านแม่เรือน จะทำให้ตระกูลเสื่อม

1.4.2 มนุษย์และความต้องการ ความถี่ในการกล่าวถึง 3 ครั้ง คิดเป็น 7.50 เปอร์เซ็นต์ ได้กล่าวถึงมนุษย์จะมีความแตกต่างกันในเรื่องรูปร่าง หน้าตา อารมณ์ ความรู้สึก ความชอบ ได้ยกตัวอย่างความชอบของผู้หญิง 3 คน โดยชอบดอกไม้ ชอบแต่งตัว และชอบของเล่น ซึ่งลักษณะบางอย่างของบุคคลจะได้รับการถ่ายทอดมาจากพ่อแม่ เช่น โครงสร้างทางร่างกาย สีผิว เป็นต้น

มนุษย์มีความต้องการขั้นพื้นฐาน ตามทฤษฎีของมาสโลว์ 5 ชั้น คือ

1. ความต้องการด้านสรีระ
2. ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย
3. ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ
4. ความต้องการเกียรติยศชื่อเสียง และความภาคภูมิใจ
5. ความต้องการตระหนักในตน

1.4.3 ปัญหาสังคม ความถี่ในการกล่าวถึง 1 ครั้ง คิดเป็น 2.50 เปอร์เซ็นต์ ได้กล่าวถึงปัญหาการแบ่งแยกผิวของมนุษย์ในแอฟริกา

2. กล่าวถึงเฉพาะเพศหญิง 20 ครั้ง ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

2.1 ประเด็นเกี่ยวกับประเพณีวัฒนธรรม ความถี่ในการกล่าวถึง 9 ครั้ง คิดเป็น 45 เปอร์เซ็นต์ แบ่งออกเป็น

2.1.1 ประเพณีวัฒนธรรม ความถี่ในการกล่าวถึง 3 ครั้ง คิดเป็น 15 เปอร์เซ็นต์ ได้กล่าวถึงประเพณีวัฒนธรรมในชนบท จะไม่ยินยอมให้หญิงสาวแต่งงานกับชาวต่างชาติ การปฏิบัติในชีวิตประจำวัน การไปงานศพ ผู้หญิงต้องแต่งกายด้วยเสื้อผ้าสีดำ คอไม้ลิ้น ไม่ใช้เครื่องประดับมากเกินไป

ประเพณีสำหรับผู้หญิง ได้กล่าวถึง ประเพณีการเกิด เป็นประเพณีที่สร้างขวัญและกำลังใจให้แก่แม่ ทั้งนี้เนื่องจากในสมัยอดีตมานั้น วงการแพทย์ยังไม่เจริญเท่าที่ควร การคลอดยังอาศัยหมอตำแยเป็นผู้ทำคลอด ดังนั้นจึงมีประเพณีการเกิดเกิดขึ้น โดยการหาตะกรุดมาผูกข้อมือ หรือคล้องเจ็ดย่างไว้ป้องกันอันตราย การเสกมนต์ใส่กล้วยให้กินเพื่อให้คลอดง่าย และเมื่อเจ็บท้องใกล้คลอดต้องเปิดประตูหน้าต่าง ถอดสลักกุญแจตู้ ลื่นชัก เพื่อให้คลอดง่าย และหลังคลอดแม่ต้องอยู่ไฟ ประมาณ 15-30 วัน โดยนอนบนกระดานหน้าเตาไฟ เอาขมิ้นปูน เหล้า ทาท้อง ทาหลัง และปิดสะดือไว้ เอาน้ำไหล ขมิ้นอ้อย และผิวมะกรูดตากแดดแห้งให้ละเอียดโรยไปบนเตาไฟให้ควันพลุ้งขึ้นมารวมตัวแม่

2.1.2 ศิลปะ ความถี่ในการกล่าวถึง 2 ครั้ง คิดเป็น 10 เปอร์เซ็นต์ ได้กล่าวถึง ศิลปะของกรีก จะยกย่องสตรีโดยการตกแต่งหัวเส้าของสถาปัตยกรรมเป็นรูปผู้หญิง และเปรียบเทียบศิลปะกับผู้หญิง โดยการเปรียบเทียบเทพเจ้าแห่งความงามมีลักษณะของพระเกศา เป็นลอนธรรมชาติดูผมสตรี

2.1.3 ความเชื่อ ความถี่ในการกล่าวถึง 2 ครั้ง คิดเป็น 10 เปอร์เซ็นต์ ได้กล่าวถึงที่ว่า ลูกผู้หญิงที่มีหน้าตาเหมือนแม่จะอภัพ มีสุภษิตในการเลือกคู่ของผู้ชาย กล่าวถึง "ดูวิวให้ดูที่หาง ดูนางให้ดูที่แม่" (เอกสารการวิเคราะห์หมายเลข 7 หน้า 137) แสดงว่าการที่จะดูนิสัยใจคอ ความรู้ความสามารถของผู้หญิงต้องดูที่แม่

2.1.4 ศาสนา ความถี่ในการกล่าวถึง 1 ครั้ง คิดเป็น 5 เปอร์เซ็นต์ ได้กล่าวถึงเรื่องความสวยของสตรี ซึ่งตามความเชื่อทางพุทธศาสนา ผู้หญิงที่เกิดมาสวยเพราะในชาติก่อนไม่เป็นคนจนเจียว ไม่โกรธง่าย สำหรับสตรีที่เกิดมาไม่สวยก็เป็นเพราะในชาติก่อนเป็นคนโกรธง่าย อารมณ์ฉุนเฉียว

2.1.5 การแสดง ความถี่ในการกล่าวถึง 1 ครั้ง คิดเป็น 5 เปอร์เซ็นต์ ได้กล่าวถึงการแสดงที่มีผู้หญิงแสดงล้วน คือ ละครโน และละครตีกดาบรพ

2.2 ประเด็นเกี่ยวกับสังคม ความถี่ในการกล่าวถึง 5 ครั้ง คิดเป็น 25 เปอร์เซ็นต์ แบ่งออกเป็น

2.2.1 การปฏิบัติตัวของผู้หญิง ความถี่ในการกล่าวถึง 3 ครั้ง คิดเป็น 15 เปอร์เซ็นต์ ได้กล่าวถึงสุภษิตที่ว่า "สวยแต่รูป จวบไม่หอม" เป็นการแสดงถึงผู้หญิงที่สวยแต่รูปร่างหน้าตาแต่แสดงกิริยามรรยาทไม่เหมาะสม กล่าวถึง พฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศของผู้หญิง โดยการเป็นทอม และกล่าวถึงผู้หญิงในทางลบว่า การที่ผู้หญิงนั่งคุยกันเป็นกลุ่มเป็นการนินทากัน

2.2.2 บทบาทหน้าที่ในสังคม ความถี่ในการกล่าวถึง 1 ครั้ง คิดเป็น 5 เปอร์เซ็นต์ ได้กล่าวถึงในสมัยจอมพล ป.พิบูลสงครามได้มีการยกย่องฐานะของสตรีให้มีฐานะเท่าเทียมกับบุรุษ มีการปรับปรุงการแต่งกาย ให้ไว้ผมยาว นุ่งกระโปรง สวมรองเท้า ถักเท้า สวมหมวก

2.2.3 อาชีพ ความถี่ในการกล่าวถึง 1 ครั้ง คิดเป็น 5 เปอร์เซ็นต์ มีการเสนอคำกล่าวที่ว่า "อาจารย์หลายคนเป็นหญิง" และ "อาจารย์บางคนเป็นหญิง" (เอกสารการวิเคราะห์หมายเลข 8 หน้า 57) แสดงว่าผู้หญิงมีอาชีพเป็นอาจารย์ (ครู)

2.3 ประเด็นทั่ว ๆ ไป ความถี่ในการกล่าวถึง 3 ครั้ง คิดเป็น 15 เปอร์เซ็นต์ โดยกล่าวว่า แม่และป้าเป็นผู้หญิง การใช้สัญลักษณ์แทนผู้หญิง คือ การที่มีรูปผู้หญิงติดอยู่หน้าห้องน้ำ ก็แสดงว่าเป็นห้องน้ำผู้หญิง

2.4 ประเด็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ความถี่ในการกล่าวถึง 2 ครั้ง คิดเป็น 10 เปอร์เซ็นต์ แบ่งออกเป็น

2.4.1 ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่ลูก ความถี่ในการกล่าวถึง 1 ครั้ง คิดเป็น 5 เปอร์เซ็นต์ โดยกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างแม่กับลูกสาว จะเป็นในลักษณะบทบาทแม่ในการอบรมสั่งสอนลูกให้เป็นแม่บ้านแม่เรือน โดยการฝึกให้เข้าครัวทำกับข้าว หุงข้าว โดยเริ่มจากการเป็นลูกมือแม่ก่อน

2.4.2 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ ความถี่ในการกล่าวถึง 1 ครั้ง คิดเป็น 5 เปอร์เซ็นต์ มีการเสนอคำกล่าวที่ว่า หญิงบางคนไม่เป็นโสด แสดงว่าหญิงบางคนแต่งงานมีสามี

2.5 ประเด็นเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย ความถี่ในการกล่าวถึง 1 ครั้ง คิดเป็น 5 เปอร์เซ็นต์ โดยกล่าวถึงในเรื่องสุขภาพอนามัยของหญิงมีครรภ์ ซึ่งสุขภาพทางกายและจิตใจของแม่จะมีผลกระทบต่อลูกในครรภ์ ถ้าหากแม่รับประทานอาหารไม่เพียงพออาจทำให้ลูกไม่สมบูรณ์ และถ้าแม่ได้รับการกระทบกระเทือนทางใจอย่างรุนแรง ก็สามารถส่งผลถึงเด็กได้

3. กล่าวถึงเฉพาะเพศชาย 4 ครั้ง ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

3.1 ประเด็นเกี่ยวกับประเพณีวัฒนธรรม ความถี่ในการกล่าวถึง 3 ครั้ง คิดเป็น 75 เปอร์เซ็นต์ แบ่งออกเป็น

3.1.1 ประเพณีวัฒนธรรม ความถี่ในการกล่าวถึง 2 ครั้ง คิดเป็น 50 เปอร์เซ็นต์ ได้กล่าวถึง ประเพณีวัฒนธรรมของศาสนาอิสลาม ผู้ชายสามารถมีภรรยาได้ 4 คน แต่ต้องมีความสามารถในการเลี้ยงดูได้ และกล่าวถึงประเพณีสำหรับผู้ชาย คือ ประเพณีการบวชมี 2 ประเภท คือ การบวชเณรหรือบรรพชา เมื่ออายุยังไม่ครบ 20 ปี การบวชพระหรืออุปสมบท เมื่ออายุครบ 20 ปี

3.1.2 การแสดง ความถี่ในการกล่าวถึง 1 ครั้ง คิดเป็น 25 เปอร์เซ็นต์ ได้กล่าวถึงการแสดงที่ใช้ผู้ชายแสดงล้วน คือ การแสดงละครชาตรี

3.2 ประเด็นเกี่ยวกับสังคม ความถี่ในการกล่าวถึง 1 ครั้ง คิดเป็น 25 เปอร์เซ็นต์ โดยมีการเสนอคำกล่าวที่ว่า "ชายเท่านั้นเป็นพระ" และ "ชายบางคนเป็นพระ" (เอกสารการวิเคราะห์หมายเลข 8 หน้า 50) แสดงว่า พระภิกษุเป็นผู้ชาย

โดยสรุป ประเด็นเกี่ยวกับสตรีในหนังสือแบบเรียน กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ กล่าวถึง ผู้หญิงผู้ชายในบทบาทการเป็นพ่อเป็นแม่ ซึ่งเป็นบทบาทในครอบครัว โดยแม่จะมีบทบาทในการ คลอดลูก ซึ่งในสมัยก่อนการแพทย์ยังไม่เจริญก้าวหน้า จึงทำให้มีประเพณีวัฒนธรรมเกี่ยวกับการ คลอดลูก เป็นความเชื่อทางไสยศาสตร์ เพื่อให้กำลังใจแก่แม่ ในการอบรมเลี้ยงดูลูก พ่อจะให้ลูก ช่วยเหลือตัวเอง ส่วนแม่จะมีความเป็นห่วงลูก คอยให้กำลังใจ ความสัมพันธ์ของแม่กับลูกสาวจะ เป็นไปในลักษณะอบรมสั่งสอนให้มีบทบาทดั้งเดิมในบ้าน และมีความเชื่อว่า ลูกสาวที่มีหน้าตา เหมือนแม่จะอาชีพ ในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเพศ ได้กล่าวถึงผู้หญิงในทางลบว่าเป็นเพศที่มี จิตใจโลเล ไม่มั่นคง ในขณะที่กล่าวถึงผู้ชายที่นับถือศาสนาอิสลามสามารถมีภรรยาได้ 4 คน ซึ่ง เป็นข้อได้เปรียบของผู้ชาย ในการอยู่ร่วมกันของสามีภรรยา ต้องมีความซื่อสัตย์ ความไว้วางใจ ต่อกัน ไม่ประพฤติผิดในกาม ปัญหาระหว่างสามีภรณยามักจะเกิดจากสามีไม่มีความซื่อสัตย์ ในเรื่อง ความแตกต่างของผู้หญิงกับผู้ชายจะมีความแตกต่างตามธรรมชาติในด้านรูปร่าง นิสัย ความคิดเห็น ความถนัด ลักษณะเฉพาะของเพศ ซึ่งเพศชายจะมีลักษณะที่เด่นกว่าเพศหญิง เช่น ดันรน ต่อสู้ ไม่ใช้อารมณ์ เป็นต้น ซึ่งจากลักษณะเฉพาะของเพศแตกต่างกัน ทำให้การดำรงชีวิตในสังคม ผู้หญิงมักจะถูกมองว่า มีนิสัยจู้จี้ จุกจิก ซื่อจาง ส่วนผู้ชายจะมีปัญหาในเรื่องการทำงานมากกว่า ปัญหาจากลักษณะนิสัย

2.3 กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์

หนังสือแบบเรียนวิชาพื้นฐานทั่วไป กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ ได้เสนอประเด็นเกี่ยวกับสตรี ในประเด็นต่าง ๆ ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 แสดงจำนวนประเด็นเกี่ยวกับสตรี ในหนังสือแบบเรียนวิชาพื้นฐานทั่วไปกลุ่มวิชาสังคมศาสตร์

ประเด็น	เกี่ยวกับชายหญิง	เกี่ยวกับชาย	เกี่ยวกับหญิง
1. ทัว ๆ ไป	8 (-,8,-)	-	4 (-,4,-)
- สถิติข้อมูล	5 (-,5,-)	-	4 (-,4,-)
- เพศ	3 (-,3,-)	-	-
2. สังคม	6 (-,6,-)	-	3 (-,1,2)
- การพัฒนามนุษย์	4 (-,4,-)	-	-

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ประเด็น	เกี่ยวกับชายหญิง	เกี่ยวกับชาย	เกี่ยวกับหญิง
- การเมือง	1 (-,1,-)	-	1 (-,-,1)
- อาชีพ	1 (-,1,-)	-	-
- การปฏิบัติตัวของหญิง	-	-	1 (-,1,-)
- ปัญหาสังคม	-	-	1 (-,-,1)
3. กฎหมาย	6 (-,6,-)	-	6 (-,6,-)
4. วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม	5 (-,5,-)	-	-
- วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี	1 (-,1,-)	-	-
- สิ่งแวดล้อม	4 (-,4,-)	-	-
5. ประเพณี วัฒนธรรม	3 (-,3,-)	1 (-,1,-)	2 (-,1,1)
- ประเพณี วัฒนธรรม	3 (-,3,-)	1 (-,1,-)	2 (-,1,1)
6. สุขภาพอนามัย	1 (-,1,-)	-	1 (-,1,-)
- ความแตกต่างระหว่างเพศ	1 (-,1,-)	-	-
- ลักษณะสภาพร่างกาย	-	-	1 (-,1,-)
7. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	1 (-,1,-)	-	1 (-,-,1)
- ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ	1 (-,1,-)	-	1 (-,-,1)
รวม	30 (-,30,-)	1 (-,1,-)	17 (-,13,4)

หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บตัวที่ 1 หมายถึง กล่าวถึงในลักษณะทางบวก
 ตัวเลขในวงเล็บตัวที่ 2 หมายถึง กล่าวถึงในสภาพข้อเท็จจริง หรือเป็นกลาง
 ตัวเลขในวงเล็บตัวที่ 3 หมายถึง กล่าวถึงในลักษณะทางลบ

หนังสือแบบเรียนวิชาพื้นฐานทั่วไป กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ ได้เสนอประเด็นเกี่ยวกับสตรี จำนวน 7 ประเด็น ตามลำดับความถี่ในการกล่าวถึงจากมากไปหาน้อยดังนี้ ประเด็นทั่ว ๆ ไป สังคม กฎหมาย วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ประเพณีวัฒนธรรม สุขภาพอนามัย และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล โดยกล่าวถึงทั้งเพศหญิงและชาย 30 ครั้ง โดยกล่าวในลักษณะข้อเท็จจริง หรือเป็นกลาง กล่าวถึงเฉพาะเพศหญิง 17 ครั้ง แบ่งออกเป็นการกล่าวถึงในลักษณะข้อเท็จจริง หรือเป็นกลาง 13 ครั้ง และกล่าวในทางลบ 4 ครั้ง กล่าวถึงเฉพาะเพศชาย 1 ครั้ง โดยกล่าวในลักษณะข้อเท็จจริง หรือเป็นกลาง รวมจำนวนครั้งที่กล่าวถึงทั้งหมด 48 ครั้ง มีรายละเอียด ดังนี้

1. กล่าวถึงเพศชายและหญิง 30 ครั้ง ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1.1 ประเด็นทั่ว ๆ ไป ความถี่ในการกล่าวถึง 8 ครั้ง คิดเป็น 26.67 เปอร์เซ็นต์ แบ่งออกเป็น

1.1.1 เพศ ความถี่ในการกล่าวถึง 3 ครั้ง คิดเป็น 10 เปอร์เซ็นต์ ได้กล่าวถึง เพศชายหญิงเป็นองค์ประกอบของประชากร เป็นสถานภาพที่ติดตัวมาแต่กำเนิด และเป็นสิ่งที่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ดังกล่าวที่ว่า "สภาผู้แทนราษฎรอังกฤษมีอำนาจหน้าที่ที่จะกระทำได้อย่าง ยกเว้น การเปลี่ยนผู้หญิงให้เป็นผู้ชาย หรือเปลี่ยนผู้ชายให้เป็นผู้หญิง" (เอกสารการวิเคราะห์หมายเลข 24 หน้า 69)

1.1.2 สถิติข้อมูล ความถี่ในการกล่าวถึง 5 ครั้ง คิดเป็น 16.67 เปอร์เซ็นต์ มีการเสนอสถิติเกี่ยวกับประชากร โดยเสนอสถิติที่เกี่ยวกับผู้หญิงและผู้ชาย เฉพาะผู้ชายและเฉพาะผู้หญิง สถิติที่เสนอเป็นเรื่องเกี่ยวกับจำนวนประชากรปี 2537 มีทั้งหมด 59,095,419 คน เป็นชาย 29,552,978 คน และเป็นหญิง 29,542,441 คน มีอัตราการเพิ่มประชากรตั้งแต่ปี 2503 เพิ่มในอัตราสูงกว่าร้อยละ 3 ต่อปี มีอัตราการตายในปัจจุบัน ร้อยละ 0.9 ต่อปี โดยผู้ชายมีอายุขัยเฉลี่ย 61 ปี ผู้หญิงมีอายุขัยเฉลี่ย 67 ปี สำหรับอายุคาดหมายเฉลี่ยเมื่ออายุแรกเกิด ปี 2534-2538 ของผู้ชาย 63.50 ปี ของผู้หญิง 68.75 ปี

1.2 ประเด็นเกี่ยวกับกฎหมาย ความถี่ในการกล่าวถึง 6 ครั้ง คิดเป็น 20 เปอร์เซ็นต์ โดยมีการเสนอถึงกฎหมายเกี่ยวกับหญิงชาย ดังนี้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปี 2517 มีบทบัญญัติให้สิทธิเสรีภาพของ

ผู้ชาย และผู้หญิงเท่าเทียมกัน การสืบต่อราชสมบัติ เปิดโอกาสให้ทั้งพระราชกุมารและพระราชธิดา

กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 5 เรื่องครอบครัว ได้กล่าวถึงข้อปฏิบัติในการที่ผู้หญิงและผู้ชายจะมาใช้ชีวิตร่วมกันโดยถูกต้องตามกฎหมายนั้น มีข้อปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องการ

หมั้น การสมรส ความสัมพันธ์ระหว่างสามีภรรยา ทรัพย์สินของสามีภรรยา และการขาดจากการสมรส

กฎหมายอาญาตามมาตรา 8 เป็นการกระทำผิดเกี่ยวกับเพศ ชีวิต ร่างกาย ในเรื่องความผิดเกี่ยวกับเรื่องเพศ เป็นความผิดที่สามารถยอมความได้ ยอมความไม่ได้ ดังเช่น ความผิดที่ยอมความได้ "การข่มขืนกระทำชำเราหญิงโดยขู่เชือด หรือใช้กำลังประทุษร้าย หากมิได้ เกิดต่อหน้าธารกำนัล" ความผิดที่ยอมความไม่ได้ "กระทำชำเราเด็กหญิง อายุไม่เกิน 15 ปี โดยเด็กจะยอมหรือไม่ก็ตาม ถ้าเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำรับอันตรายสาหัส หรือถึงแก่ความตาย" (เอกสารการวิเคราะห์กฎหมายเลข 24 หน้า 170)

กฎหมายได้กำหนดให้บุคคล 4 ประเภท เป็นบุคคลที่ถือว่าหย่อนความสามารถ คือ ผู้เยาว์ คนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ และหญิงมีสามี การที่หญิงมีสามีเป็นบุคคลที่หย่อนความสามารถ เป็นความเสียหายเปรียบของผู้หญิง

การชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา คนโสดที่มีเงินได้เกิน 50,000 บาท และสามีภรรยาที่มีรายได้รวมกันเกินกว่า 100,000 บาท ต้องชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

1.3 ประเด็นเกี่ยวกับสังคม ความถี่ในการกล่าวถึง 6 ครั้ง คิดเป็น 20 เปอร์เซ็นต์ แบ่งออกเป็น

1.3.1 การพัฒนามนุษย์ ความถี่ในการกล่าวถึง 4 ครั้ง คิดเป็น 13.33 เปอร์เซ็นต์ มีการเสนอถึงแนวทางการพัฒนามนุษย์ของหน่วยงานต่าง ๆ ดังนี้

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มีการส่งเสริมบทบาทสตรีให้เป็นพลังในการพัฒนา และเป็นผู้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจทุกระดับ

กระทรวงมหาดไทย เน้นการพัฒนาข้าราชการ ประชาชน ให้มีคุณภาพทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และได้มีการส่งเสริมให้สตรีได้รับสิทธิและมีโอกาสในสังคมมากขึ้น โดยการให้การศึกษอบรมแก่สตรี

กระทรวงสาธารณสุข ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาโดยการจัดบริการสาธารณสุขให้ครอบคลุม เป็นธรรมแก่ผู้มีรายได้น้อย ผู้สูงอายุ เด็ก สตรี และชนกลุ่มน้อยที่เสียหายเปรียบ

ผลการประชุมประชากรโลกที่กรุงโคโร ประเทศอียิปต์ ได้มีแผนปฏิบัติการในเรื่องความเสมอภาคทางเพศโดยมีการเสนอและให้มีการปรับปรุงพฤติกรรมของผู้ชาย โดยให้ความรับผิดชอบในพฤติกรรมทางเพศ การเจริญพันธุ์ การเลี้ยงดูบุตรและครอบครัวมากขึ้น และให้มีการพัฒนาสตรีโดยการให้การศึกษแก่สตรีและเด็กหญิง

1.3.2 การเมือง ความถี่ในการกล่าวถึง 1 ครั้ง คิดเป็น 3.33 เปอร์เซ็นต์ กล่าวถึงสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งของไทยไม่มีข้อจำกัดเรื่องเพศ แต่มีข้อจำกัดในเรื่องอายุ

1.3.3 อาชีพ ความถี่ในการกล่าวถึง 1 ครั้ง คิดเป็น 3.33 เปอร์เซ็นต์ กล่าวถึง ในสภาพสังคมปัจจุบันของประเทศไทย มีแรงงานเกิดขึ้นมากมาย ทำให้บริษัทสามารถเลือกลูกจ้าง คนงานได้ตามความพอใจ ตามอายุหรือเพศที่ต้องการ

1.4 ประเด็นเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม ความถี่ในการกล่าวถึง 5 ครั้ง คิดเป็น 16.67 เปอร์เซ็นต์ แบ่งออกเป็น

1.4.1 สิ่งแวดล้อม ความถี่ในการกล่าวถึง 4 ครั้ง คิดเป็น 13.33 เปอร์เซ็นต์ ได้กล่าวถึง การดำรงชีวิตของมนุษย์ต้องอาศัยทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งมนุษย์เองก็เป็นทรัพยากรธรรมชาติอย่างหนึ่ง และมนุษย์ทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม ดังนั้น มนุษย์ทุกคนต้องช่วยกันในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1.4.2 วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ความถี่ในการกล่าวถึง 1 ครั้ง คิดเป็น 3.33 เปอร์เซ็นต์ ได้กล่าวถึงผลกระทบจากการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน โดยมีผลกระทบต่อมนุษย์ ดังนี้

1. คลื่นไมโครเวฟ ทำให้มีลูกลูกยาก
2. คลื่นอินฟราเรด ทำให้ผิวหนังไหม้
3. คลื่นอัลตราไวโอเล็ต ทำให้เกิดมะเร็งผิวหนัง
4. รังสีเอกซ์ ทำให้เกิดมะเร็ง และมีผลต่อทารกในครรภ์มารดา
5. พิษตกค้างของดีดีทีในน้ำนมมารดา

สำหรับรังสีเอกซ์ และพิษตกค้างของดีดีทีนั้น มีผลกระทบไปถึงทารกในครรภ์มารดาด้วย

1.5 ประเด็นเกี่ยวกับประเพณี วัฒนธรรม ความถี่ในการกล่าวถึง 3 ครั้ง คิดเป็น 10 เปอร์เซ็นต์

ได้เสนอเรื่องประเพณีวัฒนธรรม โดยได้กล่าวถึงความสำคัญของวัฒนธรรมต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ วัฒนธรรมจะเป็นตัวกำหนดชนชาติของมนุษย์ กำหนดระเบียบแบบแผนการดำเนินชีวิต

บันทัดฐานของสังคมไทยในการที่หญิงสาวชายหนุ่มจะใช้ชีวิตร่วมกัน ต้องมีการสู่ขอเข้าพิธีแต่งงาน การแต่งงานตามจารีตประเพณีพี่น้องท้องเดียวกันจะแต่งงานกันไม่ได้ ซึ่งสอดคล้องกับประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 1445 ที่บัญญัติว่า "การสมรสจะกระทำได้อต่อเมื่อ

ชายหญิงมิได้เป็นญาติสืบสายโลหิตโดยตรงขึ้นไป หรือลงมา พี่น้องร่วมบิดามารดา หรือร่วมแต่บิดามารดา" (เอกสารการวิเคราะห์หมายเลข 17 หน้า 106)

1.6 ประเด็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ความถี่ในการกล่าวถึง 1 ครั้ง คิดเป็น 3.33 เปอร์เซ็นต์ โดยกล่าวถึงเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเพศ ในบทบาทของสามีภรรยา ในการอยู่ร่วมกันต้องมีความซื่อสัตย์ซึ่งกันและกัน

1.7 ประเด็นเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย ความถี่ในการกล่าวถึง 1 ครั้ง คิดเป็น 3.33 เปอร์เซ็นต์ โดยกล่าวถึงความแตกต่างระหว่างเพศ ได้เสนอถึงความแตกต่างระหว่างผู้หญิงกับผู้ชายในด้านชีวภาพ โดยผู้ชายจะมีอวัยวะหรือความหมกหมุ่นในกาม และผู้หญิงจะมีความโรแมนติก

2. กล่าวถึงเฉพาะเพศหญิง 17 ครั้ง ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

2.1 ประเด็นเกี่ยวกับกฎหมาย ความถี่ในการกล่าวถึง 6 ครั้ง คิดเป็น 35.29 เปอร์เซ็นต์ มีรายละเอียด คือ

กฎหมายได้กำหนดให้ผู้หญิงที่แต่งงานมีสามี สามารถเลือกภูมิลำเนาของตนเองได้อาจเป็นภูมิลำเนาของตน หรือภูมิลำเนาของสามีก็ได้ เรื่องการใช้นามสกุล ผู้หญิงที่แต่งงานแล้ว ให้ใช้นามสกุลของสามี ในกรณีที่ เป็นหม้ายโดยการหย่า ให้กลับไปใช้นามสกุลเดิมของตนเอง แต่ถ้าเป็นหม้ายที่สามีเสียชีวิต จะใช้ชื่อสกุลของสามีหรือของตนเองก็ได้

ก่อนวันที่ 1 ตุลาคม 2478 ไม่มีการจดทะเบียนสมรส ผู้ชายสามารถมีภรรยาได้หลายคนโดยแบ่งเป็นภรรยาหลวงและภรณาน้อย ในกรณีที่เสียชีวิตและไม่มีทายาทมรดกก็จะตกเป็นของภรรยาหลวง 1 ส่วน ภรณาน้อย คนละครึ่งส่วน

ตามประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา บัญญัติว่า การค้นตัวผู้หญิง ต้องให้ผู้หญิงค้น และในกรณีที่ศาลพิพากษาให้ลงโทษจำคุก จำเลยที่มีครรภ์ตั้งแต่ 7 เดือนขึ้นไป หรือจำเลยที่คลอดบุตรยังไม่ถึงเดือน ศาลจะสั่งให้จับบุคคลดังกล่าวให้อยู่ในสถานกักขัง และการลงโทษประหารชีวิตผู้หญิงที่กำลังตั้งครรรภ์อยู่ ต้องรอให้คลอดบุตรก่อน จึงให้ประหารชีวิต

2.2 ประเด็นทั่ว ๆ ไป ความถี่ในการกล่าวถึง 4 ครั้ง คิดเป็น 23.53 เปอร์เซ็นต์ โดยกล่าวถึงสถิติต่าง ๆ คือ ในปี 2533 มีบุตรเกิดรอด 3,814.6 คน ต่อหญิงสมรส 1,000 คน และสัดส่วนการมีบุตรเฉลี่ย 3.3 คน ต่อหญิงสมรส 1 คน ในปี 2537 ลดลงเหลือ 2.3 คน สำหรับอายุการแต่งงานครั้งแรกของผู้หญิงในปี 2513 เป็น 21.96 คน ปี 2523 เพิ่มขึ้นเป็น 26.78 ปี การที่ผู้หญิงแต่งงานเร็ว ทำให้ระยะเวลาการมีบุตรมีช่วงเวลานาน ในแต่ละปี จะมีเด็กเกิดใหม่ 90 ล้านคน สถิติการมีลูกเฉลี่ยของสตรี 1 คน ในประเทศกาซา 7.7 คน เยเมน 7.6 คน ยูกันดา 7.4 คน และไทย 2.2 คน

2.3 ประเด็นเกี่ยวกับสังคม ความถี่ในการกล่าวถึง 3 ครั้ง คิดเป็น 17.65 เปอร์เซ็นต์ แบ่งออกเป็น

2.3.1 การปฏิบัติตัวของผู้หญิง ความถี่ในการกล่าวถึง 1 ครั้ง คิดเป็น 5.88 เปอร์เซ็นต์ มีแนวปฏิบัติ คือ สุภาชิตสอนหญิงของสุนทรภู่ ซึ่งเป็นแนวปฏิบัติในชีวิตประจำวันที่กำหนดโดยผู้ชาย ดังเช่น

"อย่าเดินย้ายออกยกผ้าห่ม

อย่าเสยผมกลางทางหว่างวิถี

อย่าพูดเพื่อเจ้าไปไม่สู้ดี

เหี่ยวเรือนมกกลับมาจึงทारी" (เอกสารการวิเคราะห์หมายเหตุ

เลข 17 หน้า 107)

2.3.2 ปัญหาสังคม ความถี่ในการกล่าวถึง 1 ครั้ง คิดเป็น 5.88 เปอร์เซ็นต์ กล่าวถึงปัญหาการเป็นโสเภณีของผู้หญิง ซึ่งจัดเป็นปัญหาความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมทางสังคม

2.3.3 การเมือง ความถี่ในการกล่าวถึง 1 ครั้ง คิดเป็น 5.88 เปอร์เซ็นต์ กล่าวถึงของประเทศฝรั่งเศส ผู้หญิงเริ่มมีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งเมื่อปี ค.ศ.1944

2.4 ประเด็นเกี่ยวกับประเพณีวัฒนธรรม ความถี่ในการกล่าวถึง 2 ครั้ง คิดเป็น 11.76 เปอร์เซ็นต์ โดยการกล่าวถึง การที่ผู้หญิงหนีตามผู้ชายโดยไม่ได้มีการขออนุญาต ประเพณี ถือเป็นกรกระทำที่ไม่ถูกต้อง และในเรื่องการปฏิบัติตัวของผู้หญิง ผู้หญิงไม่ปฏิบัติตามธรรมเนียมประเพณี ดังคำกล่าวที่ว่า "เดี๋ยวนี้ผู้หญิงไทยก็ได้ละเลยต่อการปฏิบัติตามธรรมเนียมประเพณีเดิมไปมาก อาจเป็นเพราะสภาพสังคมเปลี่ยนไป แนวความประพฤติก็เปลี่ยนไปด้วย ธรรมเนียมประเพณีใหม่ ๆ จึงเกิดขึ้นในสังคมมากมาย" (เอกสารการวิเคราะห์หมายเหตุ เลข 17 หน้า 107)

2.5 ประเด็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ความถี่ในการกล่าวถึง 1 ครั้ง คิดเป็น 5.88 เปอร์เซ็นต์ โดยกล่าวถึงผู้หญิงในทางลบว่า ในกรณีที่ผู้หญิงอยู่เป็นโสด ไม่แต่งงาน จนสูงอายุ จะได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ว่า เป็นสาวทันทิก อยู่คานทองนิเวศน์

2.6 ประเด็นเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย ความถี่ในการกล่าวถึง 1 ครั้ง คิดเป็น 5.88 เปอร์เซ็นต์ โดยกล่าวถึงสุขภาพของผู้หญิงที่สามารถมีลูกได้ คือ มีอายุอยู่ในช่วง 15-50 ปี

3. กล่าวถึงเฉพาะเพศชาย 1 ครั้ง คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ ในประเด็นเกี่ยวกับประเพณีวัฒนธรรม โดยกล่าวถึงประเพณีวัฒนธรรมของศาสนาอิสลาม ผู้ชายสามารถมีภรรยาได้ 4 คน

โดยสรุป ประเด็นเกี่ยวกับสตรีในหนังสือแบบเรียน กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ กล่าวถึงบทบาทของผู้หญิงผู้ชายในสังคม ซึ่งในปัจจุบันมีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน ในเรื่องการประกอบอาชีพ การมีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง กฎหมายก็ให้ความเสมอภาคเท่าเทียมกัน คำนี้ถึงสตรีร่างกายของผู้หญิง และมีหน่วยงานต่าง ๆ ที่จะพยายามพัฒนาบทบาทสตรีให้มีส่วนร่วมในสังคมมากขึ้น ในขณะที่พยายามจะปรับพฤติกรรมของผู้ชายให้มีความรับผิดชอบในพฤติกรรมทางเพศ ให้มีบทบาทในครอบครัวมากขึ้น ในเรื่องความแตกต่างของผู้หญิงผู้ชาย ผู้ชายจะมีความหมกมุ่นในกาม ผู้หญิงจะมีความโรแมนติก การปฏิบัติของผู้หญิง มีข้อห้าม ข้อปฏิบัติ มีการกำหนดกรอบ ผู้หญิงถ้าไม่แต่งงาน จะถูกมองว่าเป็นสาวทันทีก อยู่คนทองนิเวศน์ ปัญหาผู้หญิงหรือปัญหาโสเภณี ถือว่าเป็นปัญหาความเสื่อมโทรมทางสังคม ผู้ชายมีข้อได้เปรียบผู้หญิง ถ้านับถือศาสนาอิสลาม สามารถมีภรรยาได้ 4 คน ในเรื่องของสิ่งแวดล้อม ทั้งผู้หญิงและผู้ชายทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม แต่ผลกระทบที่ได้รับ เนื่องจากผู้หญิงมีบทบาทเป็นแม่ จึงก่อให้เกิดผลกระทบต่อลูกในท้อง หรือลูกที่กินนมแม่อยู่ ผู้หญิงต้องระมัดระวังเป็นพิเศษ

2.4 กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

หนังสือแบบเรียนวิชาพื้นฐานทั่วไป กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้เสนอประเด็นเกี่ยวกับสตรี ในประเด็นต่าง ๆ ดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 แสดงจำนวนประเด็นเกี่ยวกับสตรี ในหนังสือแบบเรียนวิชาพื้นฐานทั่วไป กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ประเด็น	เกี่ยวกับชายหญิง	เกี่ยวกับชาย	เกี่ยวกับหญิง
1. สุขภาพอนามัย	20 (-, 20, -)	-	9 (-, 9, -)
- ความแตกต่างระหว่างเพศ	9 (-, 9, -)	-	-
- การออกกำลังกายและการเล่นกีฬา	5 (-, 5, -)	-	3 (-, 3, -)
- ลักษณะสภาพร่างกาย	3 (-, 3, -)	-	2 (-, 2, -)
- อาหารและยา	3 (-, 3, -)	-	4 (-, 4, -)
2. วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม	3 (-, 3, -)	1 (-, 1, -)	2 (-, 2, -)
- วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี	3 (-, 3, -)	1 (-, 1, -)	2 (-, 2, -)

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ประเด็น	เกี่ยวกับชายหญิง	เกี่ยวกับชาย	เกี่ยวกับหญิง
3. ทัว ๆ ไป	3 (-,3,-)	-	1 (-,1,-)
- สถิติข้อมูล	3 (-,3,-)	-	1 (-,1,-)
4. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	2 (-,2,-)	-	1 (-,1,-)
- ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่ลูก	2 (-,2,-)	-	1 (-,1,-)
5 สังคม	-	-	1 (-,-,1)
- ปัญหาสังคม	-	-	1 (-,-,1)
รวม	28 (-,28,-)	1 (-,1,-)	14 (-,13,1)

หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บตัวที่ 1 หมายถึง กล่าวถึงในลักษณะทางบวก
 ตัวเลขในวงเล็บตัวที่ 2 หมายถึง กล่าวถึงในสภาพข้อเท็จจริง หรือเป็นกลาง
 ตัวเลขในวงเล็บตัวที่ 3 หมายถึง กล่าวถึงในลักษณะทางลบ
 หนังสือแบบเรียนวิชาพื้นฐานทั่วไป กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
 ได้เสนอประเด็นเกี่ยวกับสตรี จำนวน 5 ประเด็น ตามลำดับความถี่ในการกล่าวถึง จากมากไป
 หาน้อย ดังนี้ ประเด็นเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ทัว ๆ ไป
 ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และสังคม โดยกล่าวถึงทั้งเพศหญิงและชาย 28 ครั้ง เป็นการกล่าว
 ในลักษณะข้อเท็จจริงหรือเป็นกลาง กล่าวถึงเฉพาะเพศหญิง 14 ครั้ง แบ่งออกเป็น กล่าวถึงใน
 ลักษณะข้อเท็จจริงหรือเป็นกลาง 13 ครั้ง และกล่าวในทางลบ 1 ครั้ง กล่าวถึงเฉพาะผู้ชาย 1
 ครั้ง โดยกล่าวในลักษณะข้อเท็จจริง หรือเป็นกลาง รวมจำนวนครั้งที่กล่าวถึงทั้งหมด 43 ครั้ง
 มีรายละเอียด ดังนี้

1. กล่าวถึงเพศชายและหญิง 28 ครั้ง ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1.1 ประเด็นเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย ความถี่ในการกล่าวถึง 20 ครั้ง คิดเป็น 71.43 แบ่งออกเป็น

1.1.1 ความแตกต่างระหว่างเพศ ความถี่ในการกล่าวถึง 9 ครั้ง คิดเป็น 32.14 เปอร์เซ็นต์

เพศหญิงชายจะมีความแตกต่างระหว่างเพศ ซึ่งเป็นความแตกต่างโดยธรรมชาติ ทั้งทางด้านกายวิภาคและสรีรวิทยา โดยมีอิทธิพลมาจากฮอร์โมนเพศ โดย testosterone เป็นฮอร์โมนเพศชาย และ Ovary เป็นฮอร์โมนเพศหญิง ความแตกต่างระหว่างเพศชายหญิงมีดังนี้

1. ในช่วงอายุ 10-14 ปี สมรรถภาพทางกายของเด็กชายจะสูงกว่าเด็กหญิงในเกือบทุกด้าน เช่น ตัวโตกว่า สูงกว่า

2. วัยที่ร่างกายมีความเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจน คือ ผู้หญิงอายุ 11-13 ปี ผู้ชายอายุ 13-15 ปี

3. การมีรอบเดือนของผู้หญิง จะมีผลทางร่างกายและจิตใจ คือ ปวดท้อง ปวดเมื่อยร่างกาย อารมณ์หงุดหงิด ซึ่งอาการเหล่านี้อาจส่งผลให้ผู้หญิงเล่นกีฬาได้ไม่เก่งเท่าผู้ชาย

4. อัตราการเต้นของหัวใจของผู้ชายเฉลี่ย 72 ครั้งต่อนาที อัตราการเต้นของหัวใจของผู้หญิงจะเต้นเร็วกว่าผู้ชาย 10 เปอร์เซ็นต์

5. จำนวนโลหิตที่จัดออกจากหัวใจครั้งหนึ่งประมาณ 60-70 มิลลิลิตร ผู้หญิงจะมีปริมาณน้อยกว่าผู้ชาย 25 เปอร์เซ็นต์

6. วิธีการทดสอบสมรรถภาพทางกาย ที่แตกต่างระหว่างผู้หญิงกับผู้ชาย โดยผู้ชายจะมีวิธีการทดสอบที่ยากกว่าผู้หญิง

- การทดสอบความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ ผู้หญิงใช้วิธีการอแขนห้อยตัว ผู้ชายใช้การดึงข้อ (เฉพาะอายุ 12 ปีขึ้นไป)

- การทดสอบสมรรถภาพการไหลเวียนโลหิต ผู้หญิงใช้ม้านั่งสูง 12 นิ้ว ผู้ชายใช้ม้านั่งสูง 15 นิ้ว

- การทดสอบการกลั่นลมหายใจ ผู้หญิงใช้ม้าสูง 14 นิ้ว ผู้ชายใช้ม้าสูง 17 นิ้ว

- การทดสอบสมรรถภาพทางกลไก ผู้หญิงใช้เข่าดันพื้น ผู้ชายใช้ปลายเท้าดันพื้น

1.1.2 การออกกำลังกาย และการเล่นกีฬา ความถี่ในการกล่าวถึง 5 ครั้ง คิดเป็น 17.86 เปอร์เซ็นต์ การออกกำลังกายเป็นการเสริมสมรรถภาพทางกาย ทำให้ร่างกายแข็งแรง สร้างภูมิคุ้มกันให้ร่างกาย การออกกำลังกายและการเล่นกีฬา ต้องคำนึงถึงลักษณะของร่างกาย และการเปลี่ยนแปลงของร่างกาย กีฬาบางชนิดทำให้กล้ามเนื้อเป็นมัด ๆ ซึ่งไม่เหมาะสมกับผู้หญิง การเล่นกีฬาในช่วงอายุก่อน 18 ปี ของผู้ชายและอายุก่อน 15 ปี ของผู้หญิง อาจทำให้รูปพรรณสัณฐานของร่างกายเปลี่ยนแปลงได้

1.1.3 ลักษณะสภาพร่างกายของบุคคล ความถี่ในการกล่าวถึง 3 ครั้ง คิดเป็น 10.71 เปอร์เซ็นต์ โดยกล่าวถึงบุคคลจะมีลักษณะของรูปร่าง 3 ลักษณะ คือ อ้วน สันทัด และบอบบาง

การติดต่อของเชื้อโรค เชื้อโรคสามารถเข้าสู่ร่างกายได้หลายทาง เช่น ทางปาก ทางเลือด ทางระบบหายใจ ทางผิวหนัง ฯลฯ ดังนั้นจึงควรระมัดระวังรักษาร่างกายให้แข็งแรงอยู่เสมอ

การค้นคว้าวิธีการรักษาป้องกันโรค จากคำกล่าวที่ว่า "ใครก็ตามที่เป็นฝีซึ่งเกิดจากการติดเชื้อของฝีหัว คนคนนั้นจะไม่ใช่ฝีดาษอีกเลย" (เอกสารการวิเคราะห์หมายเลข 27 หน้า 45) ทำให้มีนักวิทยาศาสตร์คิดหาวิธีป้องกันโรคฝีดาษ โดยได้ทำการสังเกตผู้หญิงรับจ้างรีดนมวัว ก็พบว่าผู้หญิงที่เป็นฝีที่เกิดจากวัวจะไม่ใช่ฝีดาษอีก

1.1.4 อาหาร ความถี่ในการกล่าวถึง 3 ครั้ง คิดเป็น 10.71 เปอร์เซ็นต์ ร่างกายมีความต้องการสารอาหารเพื่อการเจริญเติบโตของร่างกาย จิตใจ และสมอง ร่างกายต้องการสารอาหารตั้งแต่แรกเกิดจนถึงวัยสูงอายุ สำหรับในช่วงอายุ 10-25 ปี ผู้ชายจะมีความต้องการสารอาหารมากกว่าผู้หญิง อาหารที่ไม่ควรบริโภคคืออาหารที่มีผงชูรส โดยเฉพาะเด็กอายุต่ำกว่า 1 ขวบ หากหลีกเลี่ยงการบริโภคผงชูรสไม่ได้ ก็ควรบริโภคในปริมาณ 120 มิลลิกรัม ต่อน้ำหนักตัว 1 กิโลกรัม

1.2 ประเด็นเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม ความถี่ในการกล่าวถึง 3 ครั้ง คิดเป็น 10.71 เปอร์เซ็นต์

ได้เสนอในเรื่องวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี มีการเสนอในเรื่องความสำคัญของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ เทคโนโลยีการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โดยได้เปรียบเทียบส่วนประกอบของคอมพิวเตอร์กับร่างกายมนุษย์ ซึ่งมีส่วนประกอบที่คล้ายคลึงกัน คือ ส่วนนำเข้า คือ ตา หู จมูก ส่วนประมวลผล คือ สมอง และส่วนแสดงผล คือ ปากและมือ ในการทำงานของคอมพิวเตอร์นั้นต้องอาศัยบุคคล ซึ่งมีหน้าที่และตำแหน่งต่าง ๆ เช่น พนักงานเตรียมข้อมูล พนักงานควบคุมเครื่อง

1.3 ประเด็นทั่ว ๆ ไป ความถี่ในการกล่าวถึง 3 ครั้ง คิดเป็น 10.71

เปอร์เซ็นต์

มีการเสนอสถิติข้อมูลเกี่ยวกับบุคคล ประกอบในเนื้อหาวิชา โดยมีข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนนักเรียนชายและหญิง ข้อมูลความสูงของเด็กชายและหญิง ไอคิวของเด็กหญิง และข้อมูลน้ำหนักของเด็กอายุ 17 ปี

1.4 ประเด็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ความถี่ในการกล่าวถึง 2 ครั้ง คิดเป็น 7.14 เปอร์เซ็นต์

ได้เสนอในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่กับลูก โดยกล่าวถึงบทบาทของพ่อแม่ในการเลี้ยงดูลูกโดยการให้ความรักอย่างเต็มที่ ให้ความสำคัญส่งเสริม มีเวลาให้อย่างเพียงพอ และจะต้องให้ลูก ๆ ได้รับประทานอาหารครบทุกหมวดหมู่

2. กล่าวถึงเฉพาะเพศหญิง 14 ครั้ง ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

2.1 ประเด็นเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย ความถี่ในการกล่าวถึง 9 ครั้ง คิดเป็น 64.29 เปอร์เซ็นต์ โดยกล่าวถึง

2.1.1 อาหารและยา ความถี่ในการกล่าวถึง 4 ครั้ง คิดเป็น 28.57 เปอร์เซ็นต์ โดยกล่าวถึงสุขภาพอนามัยของผู้หญิง ได้เน้นถึงสุขภาพของผู้หญิงมีครรภ์ ได้กล่าวว่าผู้หญิงมีครรภ์ไม่ควรบริโภคผงชูรส เพราะจะทำให้เป็นโรคเหน็บชา แขนขาเป็นอัมพาตชั่วคราว และมีผลกระทบต่อไปถึงลูกในครรภ์โดยสมองเด็กอาจพิการ อาจเป็นโรคเชื้อหุ้มสมองอักเสบ หญิงมีครรภ์ไม่ควรทานยาพวกเตตราไซคลิน เนื่องจากอาจทำให้แม่เป็นโรคตับ และมีผลถึงทารกในครรภ์ โดยยาจะไปสะสมที่กระดูก และกดการเจริญเติบโตของกระดูกถึง 40 % และทำให้การเจริญเติบโตของสมองลดลงด้วย และยังได้กล่าวถึงความเชื่อที่ผิดในเรื่องอาหารแสลงของผู้หญิงมีครรภ์ว่าไม่ควรรับประทานอาหารต่าง ๆ เช่น

ไข่และอาหารที่มีไขมันเพราะจะทำให้คลอดลูกยาก

ผลไม้แปด จะทำให้เกิดลูกแฝดติดกัน

อาหารรสจัด จะทำให้ทารกหัวล้าน

หัวปลี จะทำให้ลูกหัวโต

ผักชะอม จะทำให้ไม่มีน้ำนม

ผักขี้เหล็ก ไม่ควรกินหลังคลอด จะทำให้เกิดอาการจุกแน่น

ถึงตายได้ (เอกสารการวิเคราะห์หมายเลข 27 หน้า 81)

2.2.3 ลักษณะสภาพร่างกาย ความถี่ในการกล่าวถึง 2 ครั้ง คิดเป็น 14.29 เปอร์เซ็นต์ สำหรับสุขภาพของผู้หญิงมีครรภ์นั้น มีผลกระทบต่อทารกในครรภ์ เช่น หากแม่

หกล้ม อาจทำให้สมองของทารกกระทบกระเทือน อาจปัญญาอ่อนได้ หากแม่เป็นโรคเชื้อโรค สามารถถ่ายทอดไปสู่ลูกได้ ความต้องการสารอาหารของหญิงมีครรภ์ และหญิงที่ต้องให้นมบุตร มีความต้องการสารอาหารเพิ่มขึ้นมากกว่าปกติ

การเป็นผู้หญิงนั้น มีการใช้เครื่องสำอางเพื่อปรุงแต่งร่างกาย และรักษาสุขภาพของร่างกาย เช่น การใช้ลิปสติกเพื่อการรักษาริมฝีปากให้อ่อนนุ่มและมันละเลื่อมอยู่ตลอดเวลาและทำให้ริมฝีปากมีสีสดใส ลักษณะเฉพาะของเพศหญิงคือการมีรอบเดือน

2.2.2 การออกกำลังกายและการเล่นกีฬา ความถี่ในการกล่าวถึง 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 21.43 เปอร์เซ็นต์ การที่ผู้หญิงมีรอบเดือน ซึ่งจะส่งผลต่อร่างกายและจิตใจโดยอาจมีอาการต่าง ๆ เกิดขึ้น เช่น ปวดท้อง ปวดเมื่อยตามร่างกาย อารมณ์หงุดหงิด ทั้งนี้อาจมีผลกระทบต่อการทำงานบางอย่าง เช่น การเล่นกีฬา โดยเฉพาะกีฬาว่ายน้ำจะมีความยุ่งยาก อาจทำให้เชื้อโรคเข้าสู่ตุลุกได้

2.2 ประเด็นเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ความถี่ในการกล่าวถึง 2 ครั้ง คิดเป็น 14.29 เปอร์เซ็นต์ โดยกล่าวถึงการนำเทคโนโลยีมาใช้ในอนาคต คือ

- การกำเนิดชีวิตแบบโคลนนิ่ง คือ การที่ผู้หญิงมีลูกโดยไม่ต้องอาศัยสเปิร์มจากผู้ชาย แต่สร้างจากไข่ และยีนส์จากเซลล์ของผู้หญิง

- การใช้เทคโนโลยีช่วยชีวิตทารกในครรภ์มารดา ที่เสียชีวิตก่อนคลอด ประมาณ 10 -15 วัน

2.3 ประเด็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ความถี่ในการกล่าวถึง 1 ครั้ง คิดเป็น 7.14 เปอร์เซ็นต์ โดยกล่าวถึงบทบาทของแม่ในการให้ความรู้ทางโภชนาการแก่เด็ก ๆ เพื่อให้มีความรู้ มีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์

2.4 ประเด็นเกี่ยวกับสังคม ความถี่ในการกล่าวถึง 1 ครั้ง คิดเป็น 7.14 เปอร์เซ็นต์ โดยกล่าวถึงปัญหาสังคม มีการเสนอถึงเรื่องปัญหาการขายลูกสาวเป็นโสเภณี ซึ่งในบางหมู่บ้าน บางจังหวัดในภาคเหนือ ได้กลายเป็นวัฒนธรรมล่องใต้ที่ได้รับความนิยม และเป็นที่ยอมรับว่าเป็นเรื่องธรรมดา เนื่องจากการเป็นโสเภณีทำให้มีรายได้ มีเงินซื้อบ้าน ซื้อรถ ซื้อที่ดิน ให้พ่อแม่ ซึ่งบางบ้านลูกสาวจบประถม 6 ก็ให้เป็นโสเภณี

2.5 ประเด็นทั่ว ๆ ไป ความถี่ในการกล่าวถึง 1 ครั้ง คิดเป็น 7.14 เปอร์เซ็นต์ คือ การยกตัวอย่างข้อมูลไอคิวของเด็กหญิงประกอบในเนื้อหาวิชา

3. กล่าวถึงเฉพาะเพศชาย ความถี่ในการกล่าวถึง 1 ครั้ง คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ ในประเด็นเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม โดยการนำเทคโนโลยีมาใช้ในอนาคต เพื่อให้ผู้ชายตั้งท้องโดยการนำไข่ที่ได้รับการผสมพันธุ์แล้วเข้าไปเกาะอยู่กับผนังลำไส้ เมื่อใกล้คลอดก็จะผ่าออกมา

โดยสรุป ประเด็นเกี่ยวกับสตรีในหนังสือแบบเรียน กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี เน้นในเรื่องสุขภาพอนามัยของผู้หญิงผู้ชาย ซึ่งมีความแตกต่างกัน โดยกล่าวว่า ผู้ชายจะมีสภาพร่างกายที่แข็งแรงกว่าผู้หญิง ตัวโตกว่า ต้องการสารอาหารมากกว่า ออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา ได้มากกว่าผู้หญิง สุขภาพอนามัยของผู้หญิง ได้เน้นถึงสุขภาพอนามัยของผู้หญิงมีครรภ์ ต้องระมัดระวังรักษาร่างกายเป็นพิเศษ ไม่ให้กระทบกระเทือนทั้งทางร่างกายและจิตใจ ไม่ทานอาหารที่มีโทษต่อร่างกายและส่งผลกระทบต่อลูกในครรภ์ ผู้หญิงมีลักษณะเฉพาะคือ การมีรอบเดือน ซึ่งส่งผลต่อการทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การเล่นกีฬา ในเรื่องของวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี มีการนำเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาสังคม เนื่องจากเห็นว่าการเป็นสังคมทำให้มีรายได้ มีเงินซื้อสิ่งของ เครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

ตารางที่ 11 แสดงจำนวนประเด็นเกี่ยวกับสตรี ในหนังสือแบบเรียนวิชาพื้นฐานทั่วไป

ประเด็น	เกี่ยวกับชายหญิง	เกี่ยวกับชาย	เกี่ยวกับหญิง
1. สุขภาพอนามัย	31 (-, 31, -)	-	11 (-, 11, -)
- ความแตกต่างระหว่างเพศ	13 (-, 13, -)	-	-
- ลักษณะสภาพร่างกาย	10 (-, 10, -)	-	4 (-, 4, -)
- การออกกำลังกายและการเล่นกีฬา	5 (-, 5, -)	-	3 (-, 3, -)
- อาหารและยา	3 (-, 3, -)	-	4 (-, 4, -)
2. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	25 (-, 21, 4)	-	5 (-, 4, 1)
- ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่ลูก	12 (-, 11, 1)	-	3 (-, 3, -)
- ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ	12 (-, 10, 2)	-	2 (-, 1, 1)
- มนุษย์สัมพันธ์	1 (-, -, 1)	-	-

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ประเด็น	เกี่ยวกับชายหญิง	เกี่ยวกับชาย	เกี่ยวกับหญิง
3. ประเพณี วัฒนธรรม	23 (-,23,-)	5 (-,5,-)	13 (-,11,2)
- การสื่อสาร	9 (-,9,-)	1 (-,1,-)	1 (-,1,-)
- ประเพณี วัฒนธรรม	5 (-,5,-)	3 (-,3,-)	6 (-,4,2)
- การแสดง	4 (-,4,-)	1 (-,1,-)	1 (-,1,-)
- ศาสนา	2 (-,2,-)	-	1 (-,1,-)
- การแต่งกาย	1 (-,1,-)	-	-
- ดนตรี	1 (-,1,-)	-	-
- ศิลปะ	1 (-,1,-)	-	2 (-,2,-)
- ความเชื่อ	-	-	2 (-,2,-)
4. สังคม	13 (-,12,1)	1 (-,1,-)	10 (1,3,6)
- การพัฒนามนุษย์	4 (-,4,-)	-	-
- บทบาทหน้าที่ในสังคม	3 (-,3,-)	-	1 (1,-,-)
- มนุษย์และความต้องการ	3 (-,3,-)	-	-
- ปัญหาสังคม	1 (-,-,1)	-	2 (-,-,2)
- การเมือง	1 (-,1,-)	-	1 (-,-,1)
- อาชีพ	1 (-,1,-)	1 (-,1,-)	1 (-,1,-)
- การปฏิบัติตัวของหญิง	-	-	5 (-,2,3)
5. ทัว ๆ ไป	12 (-,12,-)	-	8 (-,8,-)
- สถิติข้อมูล	8 (-,8,-)	-	5 (-,5,-)
- เพศ	3 (-,3,-)	-	3 (-,3,-)
- การไม่รู้หนังสือ	1 (-,1,-)	-	-
6. วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม	8 (-,8,-)	1 (-,1,-)	2 (-,2,-)
- วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี	4 (-,4,-)	1 (-,1,-)	2 (-,2,-)
- สิ่งแวดล้อม	4 (-,4,-)	-	-

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ประเด็น	เกี่ยวกับชายหญิง	เกี่ยวกับชาย	เกี่ยวกับหญิง
7. กฎหมาย	6 (-,6,-)	-	6 (-,6,-)
รวม	118 (-,113,5)	7 (-,7,-)	55 (1,45,9)

หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บตัวที่ 1 หมายถึง กล่าวถึงในลักษณะทางบวก
 ตัวเลขในวงเล็บตัวที่ 2 หมายถึง กล่าวถึงในสภาพข้อเท็จจริง หรือเป็นกลาง
 ตัวเลขในวงเล็บตัวที่ 3 หมายถึง กล่าวถึงในลักษณะทางลบ
 หนังสือแบบเรียนวิชาพื้นฐานทั่วไปทั้ง 4 กลุ่มวิชา ได้เสนอประเด็นเกี่ยวกับสตรี โดยกล่าวถึงทั้งหญิงและชาย 118 ครั้ง แบ่งออกเป็น การกล่าวถึงในลักษณะข้อเท็จจริง หรือเป็นกลาง 113 ครั้ง และกล่าวในทางลบ 5 ครั้ง กล่าวถึงเฉพาะเพศหญิง 55 ครั้ง แบ่งออกเป็น การกล่าวถึงในลักษณะข้อเท็จจริง หรือเป็นกลาง 45 ครั้ง กล่าวในทางลบ 9 ครั้ง กล่าวในทางบวก 1 ครั้ง และกล่าวถึงเฉพาะเพศชาย 7 ครั้ง โดยกล่าวในลักษณะข้อเท็จจริง หรือเป็นกลาง ทั้งนี้มีความถี่ในการกล่าวถึงประเด็นเกี่ยวกับสภาพอนามัยมากที่สุด มีหนังสือแบบเรียน 3 กลุ่มวิชาที่กล่าวถึง โดยกล่าวถึงความแตกต่างระหว่างเพศชายหญิง สุขภาพอนามัยของบุคคล โดยเฉพาะหญิงมีครรภ์ รองลงมา กล่าวถึงประเด็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ประเพณี วัฒนธรรม สังคมทั่ว ๆ ไป วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม และกฎหมาย ตามลำดับ

การนำเสนอเนื้อหาประเด็นเกี่ยวกับสตรี ในหนังสือแบบเรียนวิชาพื้นฐานทั่วไป ถ้าพิจารณาตามบทบาท โดยแบ่งเป็นบทบาททางเพศ และบทบาททางสังคม หนังสือแบบเรียนวิชาพื้นฐานทั่วไป มีการเสนอเนื้อหาประเด็นเกี่ยวกับสตรี ตามบทบาทดังนี้

1. บทบาททางเพศ

หนังสือแบบเรียนวิชาพื้นฐานทั่วไป กล่าวถึงประเด็นเกี่ยวกับสตรี โดยเน้นในเรื่อง สรีระร่างกายของผู้หญิงและผู้ชาย ซึ่งมีความแตกต่างกันตามธรรมชาติ โดยมีอิทธิพลมาจากฮอร์โมนเพศ เพศหญิงจะมีพัฒนาการทางเพศเร็วกว่าผู้ชาย อัตราการเต้นของหัวใจของผู้หญิงจะเต้นเร็วกว่าผู้ชาย จำนวนโลหิตที่ฉีดออกจากหัวใจของผู้ชายจะมีปริมาณมากกว่าผู้หญิง

บทบาททางเพศของผู้หญิง ได้กล่าวถึงบทบาททางสรีระร่างกายในการให้กำเนิดลูก ซึ่งอยู่ในช่วงอายุ 15-50 ปี การดูแลรักษาสุขภาพอนามัยขณะตั้งครรภ์ ในเรื่องการรับประทานอาหาร ต้องคำนึงถึงทารกในครรภ์ด้วย และขณะตั้งครรภ์ ร่างกายมีความต้องการสารอาหารมากกว่าปกติ ไม่ควรรับประทานอาหารที่มีโทษต่อร่างกาย และส่งผลกระทบต่อลูกในท้อง เช่น อาหารที่มีผงชูรส และไม่ควรรานยาพวกเตตราไซคลิน การดูแลร่างกายและจิตใจไม่ให้เกิดการกระทบกระเทือน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อลูกในท้องได้ ในเรื่องการคลอดลูกมีการเปรียบเทียบว่า บทบาทหน้าที่ในการคลอดลูกของผู้หญิงนั้นเป็นภาระหน้าที่เหมือนกับการออกรบของผู้ชาย การคลอดลูกในสมัยก่อนนั้น เนื่องจากการแพทย์ยังไม่เจริญก้าวหน้าเท่าที่ควร ผู้หญิงคลอดลูกที่บ้าน มีหมอตำแยเป็นผู้ทำคลอด ดังนั้นจึงมีประเพณีการเกิดสำหรับผู้หญิงขึ้น เพื่อเป็นการสร้างขวัญกำลังใจให้แม่ และหลังคลอดแม่ต้องอยู่ไปประมาณ 15-30 วัน ลักษณะเฉพาะของเพศหญิงอีกอย่างหนึ่งคือ การมีรอบเดือน ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อร่างกายและจิตใจ โดยมีอาการต่าง ๆ เกิดขึ้น เช่น ปวดท้อง ปวดเมื่อยร่างกาย อารมณ์หงุดหงิด ทั้งนี้อาจมีผลกระทบต่อการทำกิจกรรมบางอย่าง เช่น การเล่นกีฬา โดยเฉพาะกีฬาว่ายน้ำ ในเรื่องความงาม ผู้หญิงจะดูแลรักษาผิวปาก โดยใช้ลิปสติก เพื่อให้ริมฝีปากอ่อนนุ่ม มีสีสด

บทบาททางเพศของผู้ชาย ได้กล่าวถึงบทบาทผู้ชายในการบวช ซึ่งมี 2 ประเภท คือ การบวชเณร หรือบรรพชาเมื่ออายุยังไม่ครบ 20 ปี และการบวชพระหรืออุปสมบท เมื่ออายุครบ 20 ปี

2. บทบาททางสังคม แบ่งออกเป็น

2.1 บทบาทในครอบครัว

ได้กล่าวถึง บทบาทของผู้หญิงผู้ชายในการเป็นพ่อและแม่ การปฏิบัติต่อการอบรมสั่งสอน มีเวลาให้ลูกอย่างเพียงพอ การให้ลูกได้รับประทานอาหารครบทุกหมวดหมู่ การอบรมเลี้ยงดูลูกจะมีความแตกต่างกันในบางเรื่อง เช่น ในกรณีที่ลูกไปทำงานพิเศษในช่วงปิดภาคเรียน ในช่วงนี้พ่อจะไม่ให้เงินลูกใช้ เพราะถือว่า มีเงินจากการทำงานแล้ว เป็นการฝึกให้ลูกช่วยตัวเอง แต่แม่จะให้กำลังใจลูกโดยการให้เงินใช้ตามปกติ

ความสัมพันธ์ของแม่กับลูกสาว จะเป็นไปในลักษณะที่แม่จะอบรมสั่งสอนให้ มีบทบาทดั้งเดิมในบ้าน คือ การเป็นแม่บ้านแม่เรือน โดยการฝึกให้ทำกับข้าว หุงข้าว

ความสัมพันธ์ของแม่กับลูกชาย จะเป็นไปในลักษณะการปฏิบัติของแม่ต่อลูก โดยการส่อผู้หญิงให้เมื่อลูกโตเป็นหนุ่ม การปฏิบัติเมื่อลูกเสียชีวิต การแสดงเป็นห่วงกลัวลูกได้รับอันตรายเมื่อลูกต้องจากแม่ไปไกล เป็นการแสดงถึงความห่วงใยที่แม่มีต่อลูกชาย

สำหรับการปฏิบัติของลูกต่อพ่อแม่ นั้น ลูกทุกคนต้องมีความกตัญญูต่อพ่อแม่ อาจกระทำโดยการกราบไหว้ การไม่ทำร้ายพ่อแม่

การปฏิบัติตัวของผู้หญิง ได้มีแนวปฏิบัติที่กำหนดโดยผู้ชาย คือ สุภษิต สอนหญิงของสุนทรภู่ ซึ่งเปรียบเสมือนคู่มือในการปฏิบัติตัวให้เหมาะสมของสตรีไทย แต่เนื่องจากสภาพสังคมในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปจากอดีต ทำให้ผู้หญิงละเลยการปฏิบัติตามธรรมเนียม ประเพณีเดิมไป

ในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเพศ ได้กล่าวถึง ประเพณีวัฒนธรรมการมี คู่ครอง จะมีความแตกต่างกันในแต่ละศาสนา แต่ละท้องถิ่น โดยประเพณีของศาสนาอิสลาม ผู้ชาย สามารถมีภรรยาได้ 4 คน แต่ต้องมีความสามารถในการเลี้ยงดูได้ นับเป็นข้อเสียเปรียบของ ผู้หญิง สำหรับประเพณีวัฒนธรรมในชนบท หญิงสาวจะแต่งงานกับชาวต่างชาติไม่ได้ จะไม่ได้รับความเห็นชอบจากผู้ใหญ่ การที่ชายหนุ่มหญิงสาวจะใช้ชีวิตร่วมกัน ต้องมีการสู่ขอเข้าพิธีแต่งงานให้ ถูกต้องตามประเพณี ผู้หญิงที่หนีตามผู้ชาย เป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้องตามประเพณีวัฒนธรรม สังคม ไม่ยอมรับ ในกรณีที่ผู้หญิงอยู่เป็นโสด ไม่แต่งงานจนสูงอายุ จะได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ว่าเป็นสาว ทิ้งทีก อยู่คานทองนิเวศน์ ในการอยู่ร่วมกันของสามีภรรยา ต้องมีความซื่อสัตย์ - ความไว้วางใจ ซึ่งกันและกัน สามีต้องไม่มีความสัมพันธ์ทางเพศกับหญิงอื่น โดยเฉพาะหญิงต้องห้าม 3 ประเภท และภรรยาก็ต้องไม่มีความสัมพันธ์ทางเพศกับชายอื่น ซึ่งถือว่าเป็นชายต้องห้าม

2.2 บทบาทในสังคม

บทบาทหน้าที่ในสังคมของผู้หญิงกับผู้ชายในอดีตมีความแตกต่างกัน ผู้หญิง มีบทบาทที่ด้อยกว่าผู้ชาย ผู้ชายจะมีบทบาทนอกบ้าน เช่น การเป็นทหารเพื่อป้องกันประเทศ ส่วน ผู้หญิงมีบทบาทภายในบ้านโดยการทำหน้าที่แทนผู้ชาย ต่อมาในสมัยจอมพล ป.พิบูลสงคราม ได้มีการยกย่องฐานะของสตรีให้เท่าเทียมกับบุรุษ มีการปรับปรุงการแต่งกายให้ทันสมัย สำหรับใน ปัจจุบันได้มีการพัฒนาบทบาทของผู้หญิงและผู้ชาย โดยหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งเน้นการส่งเสริมบทบาท สตรีให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ได้รับสิทธิและมีโอกาสในสังคมมากขึ้น โดยการให้การศึกษาแก่ สตรี สำหรับผู้ชายได้มีการเสนอแนะให้ปรับปรุงพฤติกรรม โดยให้มีความรับผิดชอบในพฤติกรรม ทางเพศ การเจริญพันธุ์ การเลี้ยงดูบุตร และครอบครัวมากขึ้น ในปัจจุบันผู้หญิงมีสิทธิเสรีภาพใน เรื่องต่าง ๆ เท่าเทียมผู้ชาย ไม่ว่าจะเป็นด้านการเมือง การปกครอง การประกอบอาชีพ กฎหมายก็ให้สิทธิเสรีภาพแก่ผู้หญิง

เนื่องจากสภาพสังคมในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลง มีความเจริญก้าวหน้า ทางด้านเทคโนโลยี ทำให้บทบาทของผู้หญิงและผู้ชายลดน้อยลง เนื่องจากสามารถนำเทคโนโลยี ต่าง ๆ มาใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น การนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในหน่วยงานต่าง ๆ การพัฒนา เกี่ยวกับเทคโนโลยีในอนาคต เช่น การให้ผู้ชายตั้งท้อง การให้ผู้หญิงมีลูกโดยไม่ต้องอาศัยสเปิร์ม

จากผู้ชาย ในการนำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีมาใช้ในชีวิตประจำวัน ทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ในสังคม เช่น ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาโสเภณี ซึ่งในบางหมู่บ้าน บางจังหวัด ได้กลายเป็นวัฒนธรรม ที่ได้รับความนิยม และเป็นที่ยอมรับว่าเป็นเรื่องธรรมดา เนื่องจากการเป็นโสเภณีทำให้มีรายได้ มีเงินซื้อบ้าน ซื้อรถ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

ถึงแม้ว่า สังคมจะมีความเปลี่ยนแปลง มีความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แต่ในการดำรงชีวิตในสังคมของมนุษย์ก็มีวัฒนธรรมประเพณีต่าง ๆ เช่น ต้องมีการติดต่อสื่อสารโดยการพูด การฟัง การอ่าน การทักทาย ประเพณีวัฒนธรรมในการกราบ การไหว้ การแต่งกาย การแสดง การละเล่นต่าง ๆ มีศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ และสอนให้เป็นคนดี มีศิลปะในการแสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึก

ตอนที่ 3 ประเด็นเกี่ยวกับสตรีในรูปภาพในหนังสือแบบเรียนวิชาพื้นฐานทั่วไป

3.1 กลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร

หนังสือแบบเรียนวิชาพื้นฐานทั่วไป กลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร มี 1 เล่มที่มีภาพประกอบ คือหนังสือสารนิเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้า มีภาพประกอบทั้งหมด 33 ภาพ โดยเป็นภาพที่เกี่ยวกับบุคคล 4 ภาพ ลักษณะของภาพเป็นภาพถ่าย การแสดงบทบาทของบุคคลในภาพ มี 3 ภาพ ที่มีผู้หญิงแสดงบทบาททั้งหมด และ 1 ภาพ ผู้หญิงและผู้ชายร่วมกันแสดงบทบาท แต่มีจำนวนผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย 1 เท่าตัว แต่ละภาพมีรายละเอียดดังนี้ คือ

1. ภาพตัวอย่างภาพถ่าย เป็นภาพผู้หญิง 3 คน โดย 1 คนกำลังนั่งใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ อีก 2 คน ยืนดูอยู่ข้าง ๆ ขนาดของภาพ 5 x 3.5 นิ้ว
2. ภาพตัวอย่างแถบบันทึกเสียงเป็นภาพผู้หญิง 2 คน นั่งอยู่หน้าเครื่องบันทึกเสียง ขนาดของภาพ 5 x 3.5 นิ้ว
3. ภาพประกอบมินิคอมพิวเตอร์และเทปแม่เหล็ก เป็นภาพผู้หญิง 1 คน ถือเทปแม่เหล็ก ขนาดของภาพ 3 x 1.5 นิ้ว
4. ภาพประกอบตัวอย่างคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย เป็นภาพผู้หญิง 4 คน ผู้ชาย 2 คน นั่งดูคอมพิวเตอร์ ขนาดของภาพ 5 x 3.5 นิ้ว

3.2 กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์

หนังสือแบบเรียนวิชาพื้นฐานทั่วไป กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ มี 3 เล่ม ที่มีภาพประกอบ คือ หนังสือจิตวิทยาทั่วไป หนังสือสังคมนิยม และหนังสือมนุษยสัมพันธ์ มีรายละเอียดดังนี้

1. หนังสือจิตวิทยาทั่วไป มีภาพประกอบ 2 ภาพ ซึ่งเป็นภาพบุคคลทั้ง 2 ภาพ เป็นภาพที่ไม่สามารถระบุเพศ 1 ภาพ และเป็นภาพผู้หญิง 1 ภาพ มีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ภาพแสดงการเจริญทางกายของเด็กตั้งแต่แรกเกิด จนถึงอายุ 15 เดือน ลักษณะของภาพเป็นภาพวาดลายเส้น แสดงการเจริญเติบโตของเด็ก แบ่งออกเป็น 16 ส่วน ภาพมีขนาด 5x5 นิ้ว รายละเอียดของภาพไม่สามารถบอกได้ว่าเป็นเด็กผู้หญิงหรือผู้ชาย

1.2 ภาพผู้หญิง แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ หญิงสาว หญิงชรา และมองได้ทั้งหญิงสาวและหญิงชรา ลักษณะของภาพเป็นภาพวาดลายเส้น ภาพมีขนาด 5x2.5 นิ้ว

2. หนังสือสังคมนิยม มีภาพประกอบ 32 ภาพ เป็นภาพประกอบเครื่องดนตรี 26 ชิ้น โดยแต่ละชิ้นจะมีผู้เล่นเป็นผู้ชาย 22 ชิ้น เป็นผู้หญิง 1 ชิ้น และไม่มีผู้เล่น 3 ชิ้น ขนาดของภาพ 2x3 นิ้ว ลักษณะของภาพเป็นภาพวาดลายเส้น และมีภาพประกอบวงดนตรี 6 วง โดยมีผู้เล่นเป็นผู้ชาย 4 วง คือ วงปี่พาทย์ชาตรี วงปี่พาทย์ไม้แข็ง วงปี่พาทย์มอญ และวงปี่พาทย์นางหงส์ มีผู้หญิงเล่น 2 วงคือ วงเครื่องสายเล็ก และวงมโหรีเครื่องเล็ก ขนาดของภาพ 3.5x6 นิ้ว ลักษณะของภาพเป็นภาพวาดลายเส้น

3. หนังสือมนุษยสัมพันธ์ มีภาพประกอบ 1 ภาพ เป็นภาพเกี่ยวกับบุคคล คือ ภาพผู้หญิง 2 คน แสดงการมีน้ำใจโดยการช่วยถือของ ลักษณะของภาพเป็นภาพวาดลายเส้น มีขนาด 3.5x5 นิ้ว

3.3 กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์

หนังสือแบบเรียนวิชาพื้นฐานทั่วไป กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ มี 1 เล่ม ที่มีภาพประกอบ คือ หนังสือมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม มีภาพประกอบ 45 ภาพ เป็นภาพเกี่ยวกับบุคคลเพียงภาพเดียว คือ ภาพแสดงการได้รับอันตรายจากสารพิษของเด็ก เป็นภาพถ่ายที่ผู้เขียนนำมาจากหนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ วันที่ 11-17 มีนาคม 2534 ภาพมีขนาด 3x4 นิ้ว แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนที่ 1 เป็นภาพเด็กทารกนอน ส่วนที่ 2 เป็นภาพด้านหลังของเด็ก รายละเอียดของภาพไม่สามารถระบุได้ว่าเป็นเพศใด

3.4 กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

หนังสือแบบเรียนวิชาพื้นฐานทั่วไป กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี มี 2 เล่ม ที่มีภาพประกอบ คือ หนังสือวิทยาศาสตร์กับสังคม และหนังสือวิทยาศาสตร์การกีฬา มีรายละเอียดของภาพแต่ละเล่มดังนี้

1. หนังสือวิทยาศาสตร์กับสังคม มีภาพประกอบ 12 ภาพ เป็นภาพเกี่ยวกับมนุษย์ทั้งหมด โดยเป็นภาพของนักวิทยาศาสตร์ผู้ชาย 12 คน ขนาดของภาพ 2×2.5 นิ้ว เป็นภาพวาดลายเส้น เน้นใบหน้าเป็นสำคัญ

2. หนังสือวิทยาศาสตร์การกีฬา มีภาพประกอบ 8 ภาพ เป็นภาพเกี่ยวกับมนุษย์ทั้งหมด เป็นภาพที่ไม่สามารถระบุเพศได้ 3 ภาพ เป็นภาพผู้ชาย 3 ภาพ และเป็นภาพผู้ชายและผู้หญิง 2 ภาพ ลักษณะของภาพเป็นภาพวาดลายเส้น มีรายละเอียดของแต่ละภาพดังนี้

2.1 ภาพแสดงระบบกระดูกของมนุษย์ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ด้านหน้าและด้านหลัง จากภาพไม่สามารถระบุว่าเป็นเพศใด ขนาดของภาพ 5×8 นิ้ว

2.2 ภาพแสดงประเภทของกล้ามเนื้อ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ กล้ามเนื้อเรียบ กล้ามเนื้อลาย และกล้ามเนื้อหัวใจ แต่ละส่วนมีขนาด 2×1.5 นิ้ว

2.3 ภาพแสดงระบบกล้ามเนื้อของมนุษย์ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ด้านหน้าและด้านหลังจากภาพไม่สามารถระบุได้ว่าเป็นเพศใด ขนาดของภาพ 5×8 นิ้ว

2.4 ภาพการยื่นกระดูกโกล ส่วนประกอบของภาพ มีผู้ชายแสดงการกระโดดโกล แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ เริ่มต้น กระโดด และหลังกระโดด ขนาดของภาพ 5×3.5 นิ้ว

2.5 ภาพการทดสอบความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ ประกอบด้วยผู้หญิงแสดงการงอแขนห้อยตัว และผู้ชายแสดงการดึงข้อ ขนาดของภาพ 5×3.5 นิ้ว

2.6 ภาพการทดสอบ straddle chins ส่วนประกอบของภาพ มีผู้ชายแสดง 2 คน โดยผู้ทดสอบนอน ผู้ช่วยยืนคร่อม และจับมือเพื่อดึงขึ้น ขนาดของภาพ 2×2 นิ้ว

2.7 ภาพการดันพื้น ส่วนประกอบของภาพแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ผู้ชายดันพื้นโดยใช้ปลายเท้า และผู้หญิงดันพื้นโดยใช้เท้า ขนาดของภาพ 5×1.5 นิ้ว

2.8 ภาพการทดสอบ Vertical Jump ส่วนประกอบของภาพมีผู้ชายแสดงการทดสอบ โดยการกระโดด และใช้ชอล์คขีดข้างฝา ขนาดของภาพ 5×3.5 นิ้ว

โดยสรุป ประเด็นเกี่ยวกับสตรีในรูปภาพ ในหนังสือแบบเรียนวิชาพื้นฐานทั่วไป มีภาพประกอบทั้งหมด 108 ภาพ จากจำนวนหน้าทั้งหมด 6,446 หน้า เป็นภาพเกี่ยวกับบุคคล 57 ภาพ โดยเป็นภาพเกี่ยวกับผู้ชาย 41 ภาพ เป็นภาพเกี่ยวกับผู้หญิง 8 ภาพ ภาพผู้หญิงและผู้ชาย 3 ภาพ และไม่สามารถระบุเพศได้ 5 ภาพ ส่วนใหญ่เป็นภาพวาดลายเส้น มีขนาดประมาณ 2x3 นิ้ว การปรากฏของบุคคลในภาพจะเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิงประมาณ 5 เท่า เป็นภาพเกี่ยวกับรูปร่าง ส่วนประกอบของร่างกายของมนุษย์ การมีบทบาทในการเล่นดนตรีของผู้ชาย การทดสอบสมรรถภาพทางกายของผู้ชายและผู้หญิง การใช้สื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ ของผู้หญิงและผู้ชาย บทบาทที่พบในภาพเป็นบทบาทในการประกอบอาชีพ การเล่นดนตรี การเป็นนักวิทยาศาสตร์ และมีภาพที่แสดงบทบาทของผู้หญิงในทางบวก คือ การแสดงการมีน้ำใจในการช่วยเหลือของ

จะเห็นว่าภาพประกอบในหนังสือแบบเรียนวิชาพื้นฐานทั่วไปมีจำนวนน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเป็นหนังสือสำหรับผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา ซึ่งภาพอาจจะไม่มีความสำคัญมากนัก และในการจัดพิมพ์หนังสือส่วนใหญ่จัดพิมพ์โดยสถาบันราชภัฏ การพิมพ์ภาพประกอบอาจไม่มีความสะดวก สำหรับประเด็นเกี่ยวกับสตรีในภาพประกอบในหนังสือแบบเรียนวิชาพื้นฐานทั่วไป อาจกล่าวได้ว่าภาพประกอบเป็นสื่อในการถ่ายทอดที่ไม่ค่อยมีความสำคัญมากนัก แต่อย่างไรก็ตาม ภาพของบุคคลก็ยังมีภาพผู้ชายมากกว่าภาพผู้หญิง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย